

TORSDAG 27 FEBRUARI. NR 9/2014

Leendet
i kassa-
kön

Sidan 2

30 hem-
lösa fick
sportlov

Sidan 5

Festa
dig in
i fastan

Sidan 14

Känslospråk

Sidan 8

Biskop Vikström beredd att ge upp vigselrätten

Ifall samkönade par får vigselrätt måste kyrkan ta ställning till vilka äktenskap man välsignar.

En möjlighet är att skilja åt vigsel och välsignelse. I så fall kan kyrkan mista vigselrätten. **SIDAN 4**

Själavård med blicken framåt

Sidan 6

**Inte lätt att ändra på
hur kyrkklockan ringer**

Sidan 7

**Protestanter i Frankrike
vädrar morgonluft**

Sidan 10

**Regissören i kyrkan
– så blir gudstjänsten TV**

Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Leva och leda
dygnet runt

KP SLUTVINJETTEN för OS i Sotji innehöll ett par skandaler, bägge relaterade till slutspelen i herrarnas ishockey. Vidsidan av den rikssvenska dopningsnyheten fick det finländska hockeylagets bronsfest rubriker också utomlands. Det som väckte uppmärksamhet var att kultur- och idrottsminister Paavo Arhinmäki hade firat så ordentligt att han slocknat vid bordet innan festen var slut. Dagen efter kommenterade han själv saken med att det var en känslösam kväll, eftersom flera av spelarna nu avslutar sin karriär, och att det vore ”lite underligt om inte idrottsministern firade medaljen – till och med lössläppt”. Samtidigt snäpppte Arhinmäki av YLE-sportens följdfråga om hurvida han trots allt klarade av att sköta sitt tjänsteuppdrag med motfrågan ”vilket är mitt tjänsteuppdrag på en bronsfest, är det något särskilt?”.

JO, DET KAN man faktiskt tycka – med risken för att moralantsstämpelein sitter löst. Alkoholen är fortfarande en helig ko hos oss. Visst kom det sent omsider en ursäkt från Arhinmäki, där han medger att festen gick för långt. Det är bra – för det måste sägas rakt ut: Att det inte är okej att en minister är redlöst berusad i ett representationsuppdrag och valsar i spalterna dagarna efter. Att det sitter illa att man ena dagen hyllar veteraner som Teemu Selänne både för hans idrottskarriär och hans goda föredöme för många på ett personligt plan – och sedan tar den insatsen som en ursäkt för fyllefest.

Finland har exempel på hur illa det kan sluta för idrottare när deras tid i rampljuset är över. Vi stavar fortfarande på tragedierna Mika Myllylä och Matti Nykänen, som singlar ner från toppen i beroendeträsket. Bland annat för deras skull finns det inte utrymme att befästa kopplingen mellan seger och sprit på ministernivå.

MEST PROBLEMATISK var ändå att Arhinmäki plötsligt skiftade skepnad från nationell ansvarsbärare till den vanliga finska killen som har frihet att fira så som känslorna kräver. Kan en minister snipp-snapp-snut bara sluta vara minister när det passar honom eller henne?

Minns i så fall Päivi Räsäns uttalande om lagen och Bibeln från förra sommaren.

Upplägget var detsamma: Hon ansåg sig tala om sin tro i egenskap av privatperson, men insåg inte att hon för finländarna är och förblir minister i alla lägen och att hon därför behöver nyansera sig noggrant i alla sammanhang. Mäntro den allmänna domen mot Arhinmäki är lika hård som den var mot Räsänen? I rättvisans namn borde den vara det.

I grunden handlar det om att vara konsekvent i det ledarskap man har anförtratts. Det går inte att abdikera från det när det passar en och förutsätta att medborgare, väljare eller anställda ska förstå vilken roll man för tillfället väljer att spela. Teemu Selänne är en ikon. Paavo Arhinmäki är det också.

Det glömde han i Sotji.

”Kan en minister
snipp-snapp-
snut bara sluta
vara minister när
det passar ho-
nom eller hen-
ne?”

PROFILEN: ROMEO KABWE

”Jag har varit min egen far och mor sedan jag var tolv år.”

Hej, hur
mår du
i dag då?

För Romeo Kabwe är varje kund en medmänniska som ska bemötas med respekt och kärlek. Tolv år gammal tvingades han fly undan kriget, ensam och utan sin familj. Det var ett extremt hårt sätt att lära sig värdesätta de människor vi har omkring oss.

TEXT OCH FOTO: ROLF AF HÄLLSTRÖM

Lågprisvaruhuset vid infarten till Karis hette tidigare Säästöporssi, i folkmun ortens främsta sevärdhet. Numera står det Tarjoustalo i stora svarta bokstäver på de vita väggarna.

När **Romeo Kabwe** sitter vid kassan läser han inte bara av ean-koder och säger summan på två språk. Han ser alla i ögonen, fyrar av sitt charmleende och pratar några meningar med varje kund, sur, glad eller likgiltig, ingen skillnad.

Somliga blir förlägna över det ofinländska uppförandet men stamkunderna vet att uppskatta hans ”hej, hur har du det?”. Små ord som inte betyder mycket men som ändå gör det.

När vi parkerar bilen utanför varuhuset för fotograferingen hinner Kabwe inte genom dörren förrän han omringas av folk som kramar om honom.

Här i trakten är han ett fenomen, lokaltidningen skrev en större artikel om honom strax efter jul. ”Det är som att gå bredvid en återuppståndne Bob Marley”, beskrev reportern Kabwe som inte gör sig osynlig precis.

Tre år har han jobbat här och varje dag får varje kund känna sig sedd. Det är inget han lärde sig då han läste ekonomisk administration.

– Det är en fråga om respekt, säger han. Och kärlek, faktiskt.

Romeo Kabwes öppna inställning till medmänniskorna har med tro och övertygelse att göra. ”Love your neigh-

bour” – älska din medmänniska hör till de kristna grundreglerna som han har med sig från sin uppväxt i Afrika.

Gruvornas förbannelse

Romeo Muschika Kabwe som han kallar sig på Facebook har sina rötter i gruvstaden Lumumbashi i Kongo. Det är gruvorna som gjort staden och den omgivande provinsen Katanga relativt välmående. Samtidigt har mineraltillgångarna varit till stor förbannelse för detta jätteland som genom sin historia skakats av blodiga krig och uppror.

För den unge Romeos del betydde välståndet att han kunde gå i internatskola. Men när han var tolv år gammal bröt oroligheterna ut på nytt, denna gång mellan två olika grenar av hans eget lubafolk. Internatskolan stängdes abrupt och han fick försöka ta sig hem på egen hand. Utanför Lumumbashi blev det tvärstopp.

– Gå inte vidare, det är livsfarligt därborta, fick han höra.

En lastbilschaufför stannade och gav honom lift bort från staden, längs vägen mot Zambia. När de kommit över gränsen stannade chauffören vid det torg som finns i varje afrikansk stad.

– Han gav mig pengar som motsvarar kanske två euro för att jag skulle kunna köpa mig något. Sen tipsade han att jag kunde erbjuda min hjälp åt någon torgförsäljare.

Han visste ingenting om vad som hänt den övriga familjen, han kunde inte det lokala språket. Hemifrån hade han med sig Bibelns ord om att Gud har omsorg om de sina.

En av torgförsäljarna som sålde spenat och andra färskvaror tog sig an honom första dagen. Han fick en låda att sova i och kunde sträcka ut sig till natten. Bland de zambiska torgförsäljarna blev han snart ”den lilla pojken från Kongo” som gav en handräckning här, en där.

Då kyrkan varit en så självklar del i hans familj började han titta sig omkring efter en kyrka, fann en och gick till gudstjänsten.

– De tog hand om mig och jag fick en plats att vara på, säger han. Dess-

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@kyrkpressen.fi	Redaktion i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A 68600 Jakobstad tfn 040 831 3599	Christa Mickelsson tfn 040 831 6788	Layout: Malin Aho
Redaktion i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545 fax (09) 278 4138 E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi	Redaktörer: e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi	Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599	Utgivare: Fontana Media Ab
	Ulrika Hansson tfn 040 831 6322	Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Bank: Sampo IBAN: FI34 8000 13011585 40 BIC: DABAFIHH
	Tomas von Martens tfn 040 831 6545	Nina Österholm tfn 040 831 6836	Paradbild: Johan Sandberg
		Webbredaktör: webred@kyrkpressen.fi	Tryck: Botnia Print, Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi	Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi ! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.	För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi	Prenumerationer och adressändringar: tfn 040 831 6614, prenumeration@kyrkpressen.fi . Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.
Annonsspriser: Färg 2,05 €/spmm Svart-vit 1,65 €/spmm Moms 24% tillkommer		Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi Leif Westerling , tfn 050 329 4444, fax (09) 278 4138	
Radannonser: 4,50 €/rad inkl. moms.	Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före.	Jonny Åstrand , tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, fax (06) 347 1018	Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 € Utlandet 84 €
Familjeannonser: 1 €/spmm inkl. moms.			

utom en uppgift: att spela trummor i församlingen.

Välsignade medmänniskor

Efter en tid arrangerades en större pastorsamling på platsen. En pastor från Tanzania fick höra både hans historia och hans skicklighet på trummor. Den vägen kom han till Tanzania och Dar es Salaam. Det gällde fortfarande trummor, men nu var uppdraget att också lära andra.

– Gud har skickat goda människor i min väg, säger Kabwe men tillägger: Jag har varit min egen far och mor sedan jag var tolv år. Det har lärt mig att bli stark.

När han fortsätter berättelsen om hur han rört sig över det swahilitalan-

MAN LÖSER inte en människas problem i en kassakö, säger Rome Kabwe. Men hans tuffa uppväxt i Afrika har lärt honom möta varje kund med medmänsklig respekt.

de Afrika, Uganda, Kenya och Burundi, är det svårt att hänga med. Annat än att det alltid funnits folk omkring honom utan att han alla gånger varit så exakt folkbokförd på varje ställe.

– Det är genom dem jag lärt mig att älska mina medmänniskor, säger han. Och samtidigt uppskatta friheten, tillägger han.

Medan Kabwe berättar sin story förstår man det afrikanska talesättet om att det behövs en hel by att fostra ett barn. Eller att barnfostran är en lag-sport, som forskningsprofessor **Anna Rotkirch** säger i en färsk bok.

– Jag kan inte rekommendera någon att gå igenom det som jag gått igenom, men jag är tacksam över att jag har gjort det, säger han när vi pratar över

en mugg te i hans lya. Det är samma vänlighet som i varuhuset fast jag väckt honom på morgonen efter en sen kväll.

I Sydafrika hittade han en finländsk flickvän och år 2008 reste han till Finland för att hälsa på hennes familj. Han kom till tystnadens land.

Men inte helt. Till sommarutbudet i Raseborg hörde fram till i fjol etnofestivalen Faces vars profil passade honom som hand i handske. Här i Finland har han mest musicerat med olika etnogrupper.

– Musik är min kallelse, säger han och då talar han inte om att trumma i församlingssammanhang. Afrikansk pop är en förenklad uppskattning av hans genre.

Det bästa med Finland är samma-

ren förstås, och de två ljuvliga döttrarna på fem och tre som bor hos var sin mor. Till saken hör också att han efter många långa år återfann sin föräldrafamilj som också de under sin flyktväg hamnat i Tanzania.

ROMEO KABWE

KOMMER FRÅN KONGO, JOBBAR SOM KASSABITRÄDE I KARIS.

ARTISTNAMNET ÄR KANTOLOMBO, MUSIKSTILEN AFRIKANSK POP.

HAR TVÅ DÖTTAR I FINLAND.

Karleby valde Per Stenberg

KYRKOHERDE. Per Stenberg är ny kyrkoherde i Karleby svenska församling. Församlingrådet vill inte att domkapitlet lediganslår tjänsten på nytt. Församlingrådets beslut togs efter omröstning där rösterna föll två för och tio emot att lediganslår tjänsten på nytt.

Lars Junell föreslog att tjänsten lediganslås på nytt eftersom man bara har en

PER STENBERG
FOTO: JOHAN SANDBERG

behörig sökande. Förslaget understöddes av **Lars Johan Häggblom**. Efter den förlorade omröstningen anmälde bägge avvikande åsikt till protokollet.

Utlåtandet sänds nu till domkapitlet som behandlar ärendet den 26 februari. Om inga besvär inlämnas inom fjorton dagar efter det kan Stenberg utnämnas till kyrkoherde.

Ekofasta tillsammans

FASTA. Kan du tänka dig att under sex veckor ta bussen i stället för bilen, komma ihåg att sopsortera eller spara på vattnet? Tillsammans med Finlands miljöcentral och Ekumeniska Rådet i Finland vill kyrkan i Finland inspirera finländarna att ekofasta. Fastetiden inför påsk inleds på askonsdagen den 5 mars och avslutas på

påskdagen den 20 april.

Syftet med Ekofastekampanjen är att inspirera finländarna att göra miljö-gärningar i vardagen, men också att väcka tankar om vad måttlighet och stillhet kan betyda i våra liv.

På webbsidan ekopaasto.fi kan du ansluta dig till kampanjen och välja på vilket område du vill ekofasta.

Vikström beredd ge upp vigselrätten

ÄKTENSKAPET. Biskop Björn Vikström tror inte på snabba lösningar när det gäller eventuell kyrklig välsignelse av samkönade par. Han föreslår istället att kyrkan avstår från rätten att viga.

TEXT: NINA ÖSTERHOLM

Ett medborgarinitiativ om jämställd äktenskapslagstiftning debatterades förra veckan i riksdagen. Som en kommentar i diskussionen publicerade biskop **Björn Vikström** ett facebookinlägg där han argumenterar för att kyrkan kunde ge ifrån sig vigselrätten. Detta ifall äktenskapslagstiftningen ändras till att omfatta även samkönade par.

– Jag ser ingen realistisk möjlighet till radikala förändringar i kyrkans äktenskapssyn inom den närmaste framtiden, positionerna på olika håll är så orubbliga, säger Vikström.

Enligt honom skulle varken överlåtelse av hindersprövning eller vigsel till statliga myndigheter strida mot Luthers äktenskapssyn. Vigselrätten är bara en del av det uppdrag som statsmakten delegerat till kyrkan. Motsvarande praxis med skild vigsel och välsignelse av äktenskapet tillämpas redan i många andra länder i dag.

– Jag tror inte heller att kyrkbröllopet är en så stor morot längre att man skulle gå skriftskolan bara för att få gifta sig i kyrkan. Antalet kyrkliga vigslar har redan minskat betydligt och skriftskolans grundfunktion är ju inte att leda till vigsel, konstaterar Vikström.

Värdsligt avtal

Traditionen att en man och en kvinna ingår någon slags avtal om att leva tillsammans för resten av livet finns i många olika kulturer, runt om i världen.

– Det hör så att säga till den världsliga och naturliga ordningen. Äktenskapet är inget sakrament inom den lutherska kyrkan, det är inte en

så andlig handling att man måste viga sig i kyrkan för att det ska gälla enligt oss. Att båda parterna verkligen vill gifta sig med varandra är däremot viktigt och därför tillfrågas båda om sin vilja innan man viger.

Det säger **Anna-Kaisa Inkala** som är teologisk sekreterare för biskopsmötet. Hon ser således inga direkta teologiska problem för kyrkan att ge ifrån sig vigselrätten.

– Däremot ser vi äktenskapet mellan en man och kvinna som en gåva från Gud och inom äktenskapet vill vi leva "andligt", det vill säga i kärlek, troget och tjänande varandra. Den synen förändras inte även om den evangeliska lutherska kyrkan skulle ge ifrån sig den juridiska vigselrätten.

Här kan man jämföra med exempelvis den katolska kyrkan där vigseln utgör ett sakrament. Katolikerna godkänner inte heller skilsmässa vilket den lutherska kyrkan gör.

Välsignelse och laga kraft
Den kyrkliga vigseln är i dag

både en andlig och juridisk förrättning. När prästen viger ett par fungerar han eller hon både som kyrkans präst och statens tjänsteman. Prästen förmedlar Guds välsignelse över äktenskapet samtidigt som paragraferna i Finlands äktenskapslag nu träder i kraft i makarnas liv.

– Ifall kyrkan skulle ge bort vigselrätten blir endast den andliga biten av vigseln kvar hos kyrkan: välsignelsen över äktenskapet, bönen för paret och tacksägelsen över kärleken, över att makarna hittat varandra, säger Inkala.

I praktiken skulle alltså de flesta bitarna i det nuvarande vigselformuläret finnas kvar.

– Kyrkbröllop går bra att ordna också fastän paret redan vigts borgerligt. Så gör man ju redan till exempel i Tyskland och Schweiz.

Men pudelns kärna, det vill säga vilka äktenskap som kyrkan sist och slutligen välsignar – vem som kan fira kyrkbröllop, kvarstår således fortfarande även om själva vigselrätten skulle försvinna.

Biskopsmötet fastslog 2010 att kyrkan inte är beredd att välsigna eller viga samkönade förhållanden. Däremot kan man be med för dem som registrerat sitt partnerskap.

Diskussionen fortgår hela tiden inom kyrkan men varken Anna-Kaisa Inkala eller biskop Björn Vikström ser

någon snabb lösning.

– Vi måste också fundera på vad som är bäst för samfundet så att kyrkan inte splittras för mycket på grund av den här frågan, varken i Finland eller ute i världen, säger Inkala.

Ett färskt exempel kommer från Storbritannien där man i England och Wales nyligen antagit en jämställd äktenskapslag. Kyrkan har däremot inte gett ifrån sig vigselrätten utan fortsatt att viga till äktenskap men endast mellan en man och en kvinna.

Myndighetsrollen bort

Samtidigt som biskop Björn Vikström vet att hans åsikt kan uppfattas som kontroversiell så är det just den här vägen, från tjänstemannauppgifter och myndighet till mera medborgarorganisation, som han hoppas att kyrkan kommer att vandra.

– I mån av möjlighet tycker jag att kyrkan ska ge ifrån sig sina samhällsuppgifter och koncentrera sig på det som är kyrkans grunduppgifter: att stöda människor i deras tro och liv, samt att sprida hopp genom att förkunna evangeliet och fira gudstjänst.

Enligt Vikström kunde borgerliga vigslar med kyrklig välsignelseakt ge möjlighet för kyrkan att höja på profilen gällande den specifikt kristna synen på äktenskapet.

– I dag är ju vigselformulären rätt allmänt hållna eftersom prästen och ceremonin indirekt sker på uppdrag av statsmakten.

Vilka andra samhällsuppgifter kunde kyrkan ge bort?

– De sista bitarna av folkbokföringen kommer med tiden förmodligen att överföras till andra instanser än församlingen. Begravningsväsendet å andra sidan tror jag är svårt att skilja från kyrkan. Det befinner sig helt fysiskt så inpå kyrkans område. Här ligger utmaningen i att få ett bra avtal med staten gällande ersättningsarna.

Alla ville

ANNORLUNDA SPORTLOV. Det att kyrkans diakoniarbetare kan hjälpa människor med våra skattepengar tycker Marjaana Toiviainen är jättefint men det förändrar inte Marjaana själv som människa. Det är i mötet mellan rik och fattig som Jesus säger att han är närvarande. Där vill också Marjaana Toiviainen vara.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Undersportlovsveckan hjälpte många frivilliga till att sortera kläder, laga och dela ut mat på gatan i Helsingfors. Cirka 30 hemlösa personer fick bo i privata hem under veckan. Initiativet bakom *Toisenlainen hiihtoloma* (Ett annorlunda sportlov) kom från **Marjaana Toiviainen**, präst

JUDENDOM JAPAN

Anne Franks dagböcker sönderrivna

Fler än 200 böcker om Anne Frank har förstörts i en samordnad aktion i flera bibliotek i Tokyo.

Hälften av de förstörda böckerna är kopior av den

dagbok hon skrev medan hon gömde sig under nazisternas ockupation av Amsterdam.

Mellan tio och tjugo sidor har rivits ut ur 39 kopior av dagboken, ur biografier om henne och ur böcker som handlar den nazistiska jüdeföljelsen i tre bibliotek i Shinjū-

kudistriktet. Böckerna beskrivs som totalförstörda.

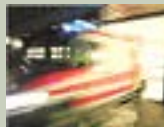
I Suginamiområdet skadades 119 böcker i elva av tretton bibliotek, det vill säga varje bok som syns under bibliotekens index Anne Frank.

Vem som bakom förstörelsen är inte klarlagt.

NÖDNUMRET SVERIGE

Stöd för präst på 112

Den som ringer nödnumret 112 i Sverige kan i dag kopplas till en jourhavande präst. Men nu vill den statliga Alar-

meringstjänstutredningen ta bort den möjligheten, skriver Kyrkans tidning.

Svenska kyrkan vill ha kvar möjligheten att nå en präst via nödnumret. De får stöd i kampen av en rad organisationer. Bland annat Socialstyrelsen, SOS alarm, Sveriges kommuner och landsting och po-

lisen vill ha kvar prästen.

– Att ändra numret förutsätter att emotionellt pressade människor ska orka komma ihåg det eller slå ett nytt nummer när de avisats av det inarbetade 112, säger **Monica Eckerdal**, nationell samordnare för jourhavande präst i Sverige.

**MARJAANA TOIVI-
AINEN** undrar vad
det innebär för vår
identitet att höra
till kyrkan i dag.
Vågar vi gå utanför
vår bekvämlighets-
zon för att hjälpa
varandra?

för behjärtansvärda saker men ingen annan kan erbjuda samma tröst och befrielse för människan som kyrkan. Därför borde vi tala om och följa Jesus betydligt modigare. Vad betyder medmänsklighet på riktigt? Vem är den förste och vem är den siste? Lever viså? Lever Kyrkostyrelsen så? Eller är vi bara en borgerlig klubb?

Uppsplitande men fungerande

För någon kanske det är uppsplitande att rycka in i ett projekt som bara varar en vecka.

– Mig passar det perfekt. Jag tror att punktinsatser som den här passar den yngre generationen rätt bra. Vi behöver inte hundra olika arbetsgrupper. När vi får en idé så bara gör vi.

Är kyrkan för trög och långsam?

– Hela det finländska samhället rör sig långsamt men byråkrati är också en bra sak. Jag har studerat en tid i Makumira i Tanzania och där kan vem som helst starta sin egen business på en dag. Här krävs det lite mera byråkrati och det är bra, därför har vi till exempel så lite korruption.

Hon hoppas ändå på en medelväg när det gäller nya initiativ och idéer, både i samhälle och kyrka.

– Vi är bra ingenjörer men dåliga konstnärer.

Med sin sportlovsvecka har Marjaana Toiviainen kanske inte löst några stora problem, de hemlösa är fortfarande utan fast tak över huvudet.

– Men vi har i alla fall bevisat att det finns människor runt om i hela landet som bryr sig och som är villiga att jobba för en förändring.

Hon påpekar att också en punktinsats kan leda till förändring.

– Dina värderingar kan förändras när du är med och hjälper, förhoppningsvis har det följder. Jag hoppas att vi genom sportlovsprojektet lyckats kanalisera människors vilja att hjälpa så att allting inte bara klipps av efter en vecka.

Ett textmeddelande från en av de inhysta, en vanlig finländsk studerande, publiceras också på Facebook: "För första gången på två månader har jag kunnat äta ordentligt. Stressmagen har lugnat sig när jag har vetat att jag säkert har någonstans att sova under en hel vecka."

hjälpa Marjaana hjälpa

och doktorand, som uppmanade församlingsbor i Helsingfors att öppna sina hem för bostadslösa under en veckas tid.

Redan innan själva sportlovsveckan ens starat hade över 300 personer från hela landet hört av sig och frågat hur de kunde hjälpa till i kampanjen mot hemlöshet. Som informationskanal använde Toiviainen Facebook men snabbt lyfte bland andra Helsingin Sanomat och flera av YLE:s kanaler upp projektet.

– Människor vill hjälpa och göra en skillnad för varandra helt konkret, konstaterar Toiviainen som själv haft ett romskt par boende hemma hos sig i några veckors tid.

Nu är hon lite irriterad över att media stämplat henne som de bostadslösa förkämpe.

– Hemlöshet är bara ett viktigt tema bland andra. Det finns folk som jobbat med bostadslösa i 30 år och som gör ett bra jobb. För mig kändes det bara fel att sitta hemma i min varma lägenhet under den värsta köldknäppen när nyheterna basunerade ut att många hemlösa tvingas stanna ute i kylan också på natten.

Kyrkan en borgerlig klubb?

Marjaana Toiviainen är själv präst men arbetar för tillfället som forskare i Lund. Hon uppskattar kyrkans diakoni men är kritisk till den distans vanliga medlemmar har till gräsrotsarbetet.

– Det är svårt att få komma med även om man anmäler sig som frivillig till församlingen. Visst görs det redan mycket gott, jag betalar gärna mera kyrkoskatt,

men det att någon annan utför arbetet förändrar inte mig som människa. Hon hänvisar till domsöndagens bibeltext "Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka", säger Jesus.

– När jag sträcker ut min hand och hjälper min medmänniska, där säger Jesus att han också finns med. Där händer det något med mig som människa. Sådana stunder vill jag att församlingen erbjuder mig.

Hon frågar sig vad det betyder att vara kristen i den lutherska kyrkan i dag. Hur det påverkar ens identitet.

– Vi berättar gärna om trevliga ekologiska temakampanjer som kyrkan driver. Och om hur vi värnar om varandra. Amnesty och Röda korset jobbar också

"Amnesty och Röda korset jobbar också för behjärtansvärda saker men ingen annan kan erbjuda samma tröst och befrielse för människan som kyrkan."

Marjaana Toiviainen

MARJAANA TOIVIAINEN

• **Magister både** i statskunskap och teologi från Helsingfors Universitet 2012.

• **Prästvigd 2013.** Har arbetat bland annat som fängelseteolog i Vasa men också som journalist bland annat på Ylioppilaslehti.

• **Doktorand vid** teologiska fakulteten vid Lunds universitet i Sverige.

• **Initiativtagare till** kampanjen Toisenlainen hiihtoloma som samlade in kläder och mat samt gav husrum åt hemlösa i Helsingfors under förra veckan.

DEMONSTRATIONER VENEZUELA

Kyrkorna ger drabbade hjälp

Läget är ganska spänt. Studenterna i Venezuela är mera målmedvetna i demonstrationerna nu än vad de varit tidigare.

Den bedömningen gör Finska missionssällskapets koordinator **Pia Kummel-**

Myrskog som har nyligen återvänt från ett tiodagars besök Venezuela.

– Medan jag var där började demonstrationerna under ordnade former, säger hon. Men efter det första dödsfallet övergick de till att bli spontana.

Kummel-Myrskog bevitnade inte demonstra-

TRAFIK-STOCKNINGAR ÄR ett tecken på oroligheterna i Venezuela. FOTO: PIA KUMMEL-MYRSKOG

tionerna men hon såg spår av dem.

– Jag såg små bränder här och var, gator som var stängda och jag satt fast i trafikstockningar.

Hon besökte de åtta små lutherska församlingarna som FMS samarbetar med i olika delar av Venezuela.

– Församlingarna har in-

te agerat politiskt under oroligheterna men de har stött dem som drabbats av bland annat misshandel och arresteringar.

Venezolanerna oroar sig för ordningen i landet.

– Folk vågar inte gå ut i rädsla för att bli indragna i konflikterna.

• JOHAN SANDBERG

KRISTIAN SJÖBACKA, Carolina Djupsjöbacka, Mikko Takala och Marja-Riitta Ylikangas-Annola berättar om Efos nya utbildning. Den sistnämnda är ordförande för Confido, föreningen bakom Vaasan kristillinen koulu.

Psykokoterapi ny giv för Efo

UTBILDNING. Två nya finskspråkiga utbildningar i lösningsfokuserad självavårdsterapi och i elevvård på kristen grund börjar vid Evangeliska Folkhögskolan i Vasa i april.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det är första gången Evangeliska Folkhögskolan i Svenskfinland ordnar utbildning i den här omfattningen på finska. Föreläsningarna på finska kommer delvis att översättas. Gruppdiskussioner, övningsarbeten och tenter kan också göras på svenska. En svensk handledare finns också på plats.

– Men man behöver nog en viss grundkunskap i finska, säger rektor **Kristian Sjöbacka** vid Efo. En av orsakerna till att vi går in för det här är att få studerande till skolan.

Utbildningen har uppstått genom samarbete mellan Efo och Vaasan kristillinen koulu Vakri. Efo har sedan 2007 varit hyresvärd för Vakri vars tf rektor **Mikko Takala** har kompetens för utbildning inom psykoterapi.

Självavården har varit en freudiansk fånge alltför länge.

Mikko Takala

– Vi har talat om att samarbeta i flera år. Idén till den här utbildningen kommer från Mikko. Han är visionär och vill ha förändring.

Takala står tillsammans med **Varpu Pykäläinen** för undervisningen.

– Min och Varpus långvariga strävan har varit att finna en ny omgivning för den, säger Takala.

Förutsatt att man får tolv studerande per grupp ordnas två parallella grupper utbildningar, en i lösningsfokuserad självavård och en i lösningsfokuserad elevvård. Stommen är densamma men anpassningen skiljer sig.

Metod som passar alla

För femton år sedan gjorde Takala en undersökning om elevvården i skolorna.

– Då förstod jag att jag måste skaffa verktyg genom en ny typ av utbildning. Då började jag studera något som är ganska fjärran från lärarutbildningen, lösningsfokuserad psykoterapi.

Skillnaden mellan lösningsfokusering och den traditionella problemfokuseringen är olika synsätt på människan. I den lösningsfokuserade modellen ser man framåt i stället för att analysera det som varit.

– Det är en enkel metod som passar alla, säger Takala. Man kan använda den på fotbollsplanen, i skolorna, på arbetsplatsen, i vardagslivet, i familjen och i parrelationen. Inom terapivärlden används den i psykvården och inom barnskyddet.

Nu har den också börjat komma in om självavården.

– Inom kristenheten har självavården varit en freudiansk fånge alltför länge, säger Takala medveten om att det kan leda till en diskussion.

Vill ge nya verktyg

Utbildningen vill ge nya verktyg för elevvården och för självavården i dag. Finland förändras och vi möter allt oftare olikheterna i andra religioner och kulturer.

– Eftersom lärarens viktigaste verktyg är ens personlighet kan den här kunskapen inte implementeras under en veckoslutskurs, säger Takala. Idén är nu att göra det genom en tvåårig process om jag vill genomgå tillsammans med dem som går utbildningen.

Takala ser ingen konflikt i att betona den kristna grunden i elevvården.

– Vårt skolsystem bygger fortfarande på den grunden. Vi förutsätter att de studerande godkänner det. I självavårdsterapi är den kristna grunden central medan den i elevvårdsutbildningen snarare utmanar deltagarna till att fundera över vad den kristna grunden är.

Utbildningen är ny till många delar. Självavårdsterapiutbildning har ordnats i Finland i över tio år men utan koppling till psykoterapi. Den lösningsfokuserade elevvårdsutbildningen är helt ny.

– Den kristna vinklingen på psykoterapi är också unik. En del psyko-

loger ställer sig också tveksamma till traditionell psykoterapi säger **Carolina Djupsjöbacka**, kurssekreterare vid Efo.

– Det här är ett helt nytt sätt att se på självavård och det kan väcka diskussion, säger Sjöbacka. Vi har ännu inte mött några ifrågasättande reaktioner. Men lite spännande är det.

Några anmälningar till utbildningen har man redan, men hittills inga svenskspråkiga.

– Vi räknar med att få en liten svenskspråkig grupp, säger Sjöbacka. Vi prövar oss fram nu i vår. Kanske folk hoppar på senare.

LÖSNINGSFOKUSERAD UTBILDNING

• **Två nya** lösningsfokuserade utbildningar på kristen grund: Självavård och elevvård.

• **En tvåårig** utbildning fördelad på 18 veckoslut.

• **Omfattar 70** studiepoäng.

• **Kostar 3 500** euro.

• **Ger möjlighet** att söka vidare till psykoterapistudier på magistersnivå.

• **Riktat sig** till bland annat till dem som arbetar inom det sociala området och vården, i skolor och församlingar samt församlingsaktiva lekmän.

• **Ordnas av** Evangeliska Folkhögskolan i Vasa i samarbete med föreningen Confido, Aamuruskko Terapia- ja koulutuspalvelu, PedaTera och Helsingin Psykoterapiainstituutti.

Väck familjen med färska frallor

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Tänk att vakna till nybakade frallor, till doften av nybakat bröd! Den som bakar frallorna får lov att stiga upp lite tidigare.

TEXT OCH FOTO:
MARTIN NORD

Det här är det första receptet jag testade när jag började baka. Det som lockade mig att prova just det här brödet var nog dess enkelhet. Få ingredienser, du behöver inte "knåda" brödet, det tar inte hela dagen att göra och dessutom visade det sig att smaken var fantastisk!

Brödet förbereder du precis innan du går och lägger dig, vilket tar ca 10 minuter. Sedan stiger du upp tre kvart innan familjen vaknar, så kan du bjuda alla på nybakade frallor till frukost och dessutom doftar hela huset ljuvligt när de stiger upp!

DE NATTJÄSTA FRALLORNA

- **6 dl** ekologiskt specialvetmjöl
- **3 dl** vatten
- **1 tsk** salt
- **"ett litet hörn"** av jästpaketet

Ugnstemperatur: 250 grader

• **På kvällen** innan du går och lägger dig löser du upp jästbiten i det kalla vattnet, blandar sedan i mjöl och salt. Arbeta därefter ihop allt med träsleven tills det blir ordentligt blandat. Detta moment tar bara någon minut så det handlar inte om något oändligt arbete. Nästan löjligt enkelt! Täck sedan bunken med lock eller plastfolie och låt stå över natten.

• **Morgonen därpå** skrapar du ur allt innehåll ur bunken ner på ett mjölat bakbord. Medan du tar fram degen

ska du komma ihåg att sätta på ugnen på 275 grader (för att sedan sänka till 250 grader när du väl lägger in frallorna i ugnen).

• **Dra ut** degen till en fyrkant för att sedan vika ihop den till ett litet paket. Vänd degen så att du får en slät yta uppåt.

• **På med** en handduk och jäs i 30 minuter.

• **Sedan är** det dags att dela upp degen. Åtta delar brukar bli lagom stora frallor när de väl är färdiggräddade. Men det där är ju en smaksak förstås.

• **Lägg bitarna** på en plåt

täckt med bakplåtspapper. Glöm inte att vrida ner värmen till 250 grader innan du sätter in frallorna i mitten av ugnen. För att få en hårdare skorpa på bröden kan du se till att ha en oöm plåt längst ner i ugnen som du håller lite vatten på precis när du ställer in bröden. Då blir det en härlig ånga i ugnen som gör bröden extra krispiga!

• **Ta ut** bröden efter ca 12-15 minuter eller efter att de fått en gyllenbrun färg. Låt dem svalna lite på ett galler innan du bjuder hela familjen på varma frallor till frukost. Så snabbt och enkelt kan du göra ditt eget dagliga bröd!

Vårt dagliga bröd

är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters läckert matbröd. Serien publiceras i vartannat nummer av Kyrkpressen. Bianca Holmberg, Chribbe Aarnio, Gunnevi Winberg och Martin Nord turas om med att bjuda KP-läsarna på sina läckraste recept och bästa tips.

FÖR ATT få en hårdare skorpa på bröden kan du se till att ha en oöm plåt längst ner i ugnen som du håller lite vatten på precis när du ställer in bröden.

PÅ TVÄREN TOMAS VON MARTENS

Förälskelse

Britt G Hallqvist har förklarat sitt psalmförfattande med att det var poetisk förtjusning, inte fromhet, som drev henne till att läsa psalmer och så småningom själv börja för-

fatta psalmer.

Det går inte att reducera tron till förklaringar och det är egentligen en rätt så omöjligt uppgift att beskriva vad tro är, både för sig själv och för andra.

Kyrkofadern Augustinus som också var filosof ställde sig en gång frågan: Vad

är det jag älskar, när jag älskar Gud? Hans svar var att han inte visste, han hade ingen förklaring på sin förälskelse i Gud.

Också kyrkoherden i min tidigare församling förklarade en gång sin kristna tro som jämförbar med en ungdomsförälskelse. Man

förälskar sig i den kristna tron, i kyrkan, i det bibliska språket, i Jesus, i Gud, i tron, i hela paketet.

Precis som förälskelser kan tron komma och gå, förändras och fördjupas med åren.

I en biografi om profeten Muhammed läste jag att

VÅGA FRÅGA

Tradition går före direktiv

■ **JAN-ERIK NYMAN** är prost och pensionerad kyrkoherde från Jakobstad och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

Jag lyssnade på inledningen till radiogudstjänsten som var inspelad i Karleby. Klockorna kallade till gudstjänst med att en klocka långsamt och monotont klingade. Finns det regler på hur klockorna ska ringa? Om jag fick önska skulle det vara fullt ös med alla klockor. Hur kan man få till stånd en ändring om man så önskar?

REDAN FÖRE vår tideräknings början ringde man i klockor i olika sammanhang. I den kristna kyrkan började man på 500-talet ringa i klockor i samband med gudstjänster. Med ett gammalt kommunikationsmedel ville man förkunna det nya budskapet.

Under århundradena har ringandet tjänat många olika syften. Kyrkklockorna har använts för att meddela folk om tider på dygnet. De har använts för att meddela om hotande krig, om eldsvådor och andra farligheter. Men främst, naturligtvis, för att kalla folk till gudstjänst.

I dagens läge ringer man främst vid gudstjänster och andaktsstunder i kyrkan samt helgmålsringning på lördag kväll och själaringning när någon i församlingen avlidit. I "Handledning för högmässan" ger biskopsmötet råd om hur dessa ringningar kan ske. I sammanhanget går lokala instruktioner, baserade på gammal sed och tradition, egentligen före direktiven.

Vid "Helgmålsringning" kl. 18 på lördag kväll rings 5-10 minuter oavbrutet med storklockan. Ringningen avslutas med klämtning 3 x 3 slag med kort paus mellan perioderna. "Morgonringningen" sker kl. 9 på söndags- och helgdagsmorgnarna. Först klämtar man med kläppen varefter man ringer med stora klockan i ca 10 minuter. "Prästringningen" kl. 9.45 sker med den lilla klockan och sammanringningen med alla klockor ca 5 minuter innan gudstjänsten börjar. "Slutringningen" sker med klämtning. Tiderna kan naturligtvis vara andra om gudstjänsten inte hålls kl. 10.

Jag har förståelse för frågeställarens önskan om "fullt ös" i ringningarna. Men det är ju kanske inte helt enkelt att "ösa på" så hisnande mycket med den utrustning som finns i de flesta gamla kyrkor. Man har oftast tre klockor av vilka de största kan väga något ton. När man skaffat klockor till nyare kyrkor har man ibland redan vid gjutningen beaktat att man ska kunna programmera ringningen så att klockorna spelar koraller som exempelvis hör samman med kyrkoåret.

Det finns ingen lagstiftning som styr ringandet. Direktiven är inte bindande och därför finns det stora lokala variationer. Alla de rekommenderade ringningarna iakttas inte i alla församlingar. Och på andra orter har man fler än de rekommenderade ringningarna, till exempel "sommarsklämtning". Den förekommer bland annat i Pargas och innebär att man sommarmånaderna dagligen klämtar i klockorna kl. 6 på morgonen och kl. 18 på kvällen. Vill man diskutera ringningen i den egna församlingen kontaktar man lämpligen kyrkoherden.

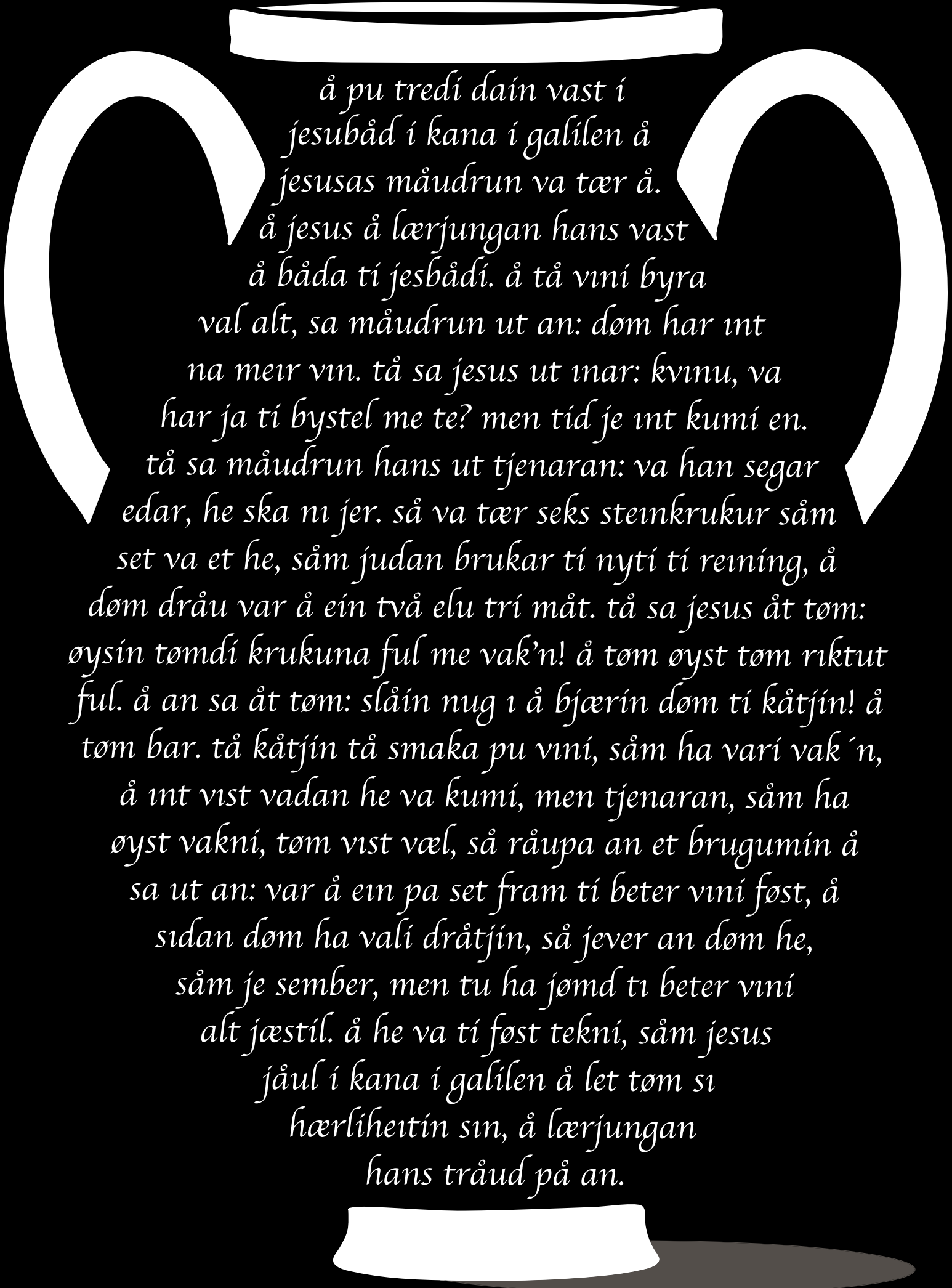
Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

det var poetisk förtjusning som fick många av hans allra bittraste motståndare att ta till sig hans verser och nya budskap. En nära släkting som närmade sig hans tält för att lönnmörda honom stannade upp och lyssnade på recitationen av koranverser. Inför skönheten i språket bröt han sam-

man, började gråta och blev med ens en övertygad anhängare till islam.

Poetisk förtjusning, en dragning och förälskelse till det sköna och estetiska i tron och trons språk, har för många varit kungsvägen till en religiös övertygelse.

å pu tredí dain vast í
jesubåd í kana í galílen å
jesusas måudrun va tær å.
å jesus å lærjungan hans vast
å båda tí jesbådí. å tå viní byra
val alt, sa måudrun ut an: døm har int
na meir vin. tå sa jesus ut inar: kvinu, va
har ja tí bystel me te? men tíð je int kumí en.
tå sa måudrun hans ut tjenaran: va han segar
edar, he ska ni jer. så va tær seks steinkrurur sam
set va et he, sam judan brukar tí nytí tí reining, å
døm dráu var å ein två elu trí måt. tå sa jesus åt tøm:
øysin tømðí krukuna ful me vak'n! å tøm øyst tøm ríktut
ful. å an sa åt tøm: sláin nug í å bjærín døm tí kátjín! å
tøm bar. tå kátjín tå smaka pu viní, sam ha varí vak'n,
å int vist vadan he va kumí, men tjenaran, sam ha
øyst vakní, tøm vist væl, så ráupa an et brugumín å
sa ut an: var å ein pa set fram tí beter viní fóst, å
sídán døm ha valí drátjín, så jever an døm he,
sam je sember, men tu ha jømd tí beter viní
alt jæstil. å he va tí fóst tekni, sam jesus
jául í kana í galílen å let tøm sí
hærliheitín sín, å lærjungan
hans tråud på an.

KÄNSLOSPRÅK. Visste du att ”Den förlorade sonen” finns översatt till Vöråddialekt? Och första till tredje Moseboken hittar du på Nagumål. Våra svenska dialekter kan vara många saker: ett modersmål, ett uttryck för komik eller varför inte ett känslospråk i kyrkan?

Har dialekten en plats i vår kyrka?

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

Dialekter är livskraftiga och uttrycksfulla och ett modersmål för många i Svenskfinland. Men en intressant fråga är om det finns områden där dialekten inte är lika användbar, exempelvis i en kyrklig sfär som av tradition varit standardsvensk.

Faktum är att dialekten verkar kunna täcka in också det kyrkliga området.

– Jag tror att människor tidigare var mycket trygga i sin religion och därför förekommer exempelvis en hel del ordvändningar och vitsar som har med religionen att göra. Livets fester, såsom dop och begravningar, har det alltid funnits ett stort intresse för bland dem som samlat in dialekter, säger dialektforskare Caroline Sandström på Institutet för de inhemska språken.

Många belägg

Det finns otaliga dialektala sammansättningar med exempelvis ordet präst i dialektordbokens register. Den tryckta delen av *Ordbok över Finlandssvenska folkmål* har nått fram till ”och”, så präst ingår i otryckt och icke kontrollerat material. Man hittar dialektala varianter av allt från präst-loppor och präst-kaffe till präst-särk och präst-år (se faktaruta). Andra ord som det finns mycket uppgifter om är exempelvis begravning, läsförhör och skriftskola.

Många gånger finns det nedvärderande eller sexuella antydningar i sammansättningar med religiöst kopplade ord. En förklaring är att det alltid har funnits ett behov av att dra ner företeelser där makt och överhet har en dominerande ställning, att göra högt till lågt konstaterar Sandström. Om makten utsätts för humor blir den mera hanterbar.

– Vi tar in alla ord som klarar källkritiken och har tillräckligt många belägg. Ingenting är för högt eller för lågt för dialektordboken.

Heltäckande material

På Institutet för de inhemska språken pågår ett omfattande jobb med att färdigställa den finlandssvenska dialektordboken, som numera delvis också finns på nätet. Caroline Sandström berättar att det är ett fantastiskt heltäckande material som dialektordboken bygger på. Exempel ur traditionella dialekter som talats fram till 1920- och 1930-talen har på olika sätt samlats in.

”Det är mycket sårande om någon halvdant försöker härma din dialekt.”

Caroline Sandström

Det var vanligt att studenter rörde sig ute i bygderna och samlade in dialektalt material genom att lyssna, observera eller använda frågeformulär. Helst skulle de själva vara från orten för att få ett så pålitligt material som möjligt, men undantag från den regeln finns förstås också.

– Husbygge, fiske och säljakt är något överrepresenterade när det gäller dialektala belägg. Däremot är ofta kvinnliga sysslor såsom sömnad sämre beskrivna, mycket beroende på att insamlarna för det mesta var män.

Också nyare teknik som bland annat innefattar skördetröskor har färre dialektala ord och beskrivningar.

Stadsmålen är tyvärr också underrepresenterade, konstaterar Sandström, eftersom målsättningen främst var att kartlägga landsbygdsområden. Dessutom måste man räkna med att det finns mer insamlat material från rika bondgårdar än från fattiga kojor.

Översatta bibeltexter

Caroline Sandström visar utdrag ur ”Den förlorade sonen” och ”Bröllopet i Kana” på Vöråddialekt, gjorda på 1880- och 1890-talet. Och ett imponerande material som omfattar 1–3 Mosebok finns på Nagumål.

– Men de här översättningarna är i första hand gjorda för att språkvetare ska få en sammanhängande text på dialekt, inte för att aktivt användas i kyrkliga sammanhang, påpekar hon.

Bibelns texter var allmänt välkända och lämpade sig därför för översättning till dialekt.

– Men i språkligt hänseende var de kanske mindre lyckade att översätta eftersom det kan ha varit svårt att frigöra sig från den inövade och dominerande standardsvenska varianten.

Dialektacceptans

Är det mer accepterat i dag att föra in dialekt i standardsvenska sammanhang?

– Absolut! Det hänger mycket ihop med strävandet på 1960- och 1970-talet att ge dialekterna en rättmätig plats. Där har Lars Huldén varit en viktig kraft. Han har skrivit lyrik på dialekt och alltid varit mycket mån om att den måste sitta rätt i munnen.

Hans översättning av julevangeliet till Munsaladialekt kanske också är bekant för många vid det här laget.

Dialekten är de facto många finlandssvenskars modersmål och man räknar med att det finns drygt 80 dialektsocknar i Svenskfinland.

– Dialekten är ingen slarvig avart av svenskan.

Caroline Sandström säger vidare att det finns dialektforskare som ser standardsvenskan som en fiende, men hon hör inte till dem.

– Standardsvenskan ger oss inträde till en ny värld.

Mässa på dialekt?

Dialekten har hittills mest använts som en krydda under mässor och gudstjänster, där vissa utvalda texter framförts på dialekt. Men kan man tänka sig en komplett dialektmässa?

– Jag tror det, säger Caroline Sandström. Men det skulle kräva mycket förberedelse och att man gör det genomtänkt. Överlag är det viktigt för mig när jag går i kyrkan att märka att prästen har förberett sig bra.

I en sådan mässa skulle det handla om att få in dialekten som ett känslospråk.

– Då är det väldigt viktigt att undvika komiska vändningar som lätt kan smyga sig med i dialekt.

Viktigt vore det också att satsningen skulle respektera dialekttalare och gö-

ra både mässan och dialekterna rättvisa.

– Det är mycket sårande om någon halvdant försöker härma din dialekt.

Förberedelserna skulle förstås också bestå av översättningsarbete eftersom mässans texter inte finns översatta till dialekt. Men vilken dialekt ska man då välja? Det finns ju som bekant ingen enhetlig dialekt som exempelvis heter ”österbottniska”.

– Alla skulle helt enkelt tala sin egen dialekt, en så naturlig dialekt som möjligt. Och det behöver inte vara mormors språk; vår egen dialekt duger riktigt bra.

Caroline Sandström vill inte avgöra vad som är rätt eller fel tillvägagångssätt, men arbetet med en sådan mässa skulle kanske underlättas av om personer som är säkra i sin dialekt skulle engageras.

Men lika viktigt som att förbereda sig är det att fråga sig vad man skulle vilja uppnå med en sådan mässa, betonar Sandström.

– Jag ser det som ett sätt att införa ett känslomässigt engagemang och en närhet och direkthet.

Utmaningen i ett sådant projekt består bland annat i vad vi upplever som vant och ovant.

– Dialekten är kanske vårt närmaste språk hemma, men inte i kyrkan. Böner och trosbekännelsen har en fast form som vi är vana vid och kan utan till. En fast språklig form ger trygghet och gemenskap.

Favorit

En dialektforskare måste naturligtvis också uppe vilken favoriten är bland dialektorden.

– Jag tycker ”he” är jättebra! Det är dessutom gemensamt för stora delar av Svenskfinland.

CAROLINE SANDSTRÖM säger att materialet i dialektordboken är brokigt och samtidigt fantastiskt heltäckande. Inget ord är för högt eller för lågt för att tas med.

PRÄST – ETT PRODUKTIVT ORD

• **Det finns** drygt 80 sammansättningar med ordet ”präst” i dialektordbokens register, det vill säga material som inte ännu publicerats.
• **Exempelvis ”prästloppor”** kan enligt det insamlade materialet bland annat vara frukterna av växten brunskärra, ”prästkaffe” står för starkare kaffe som serverades prästen på läsförhör, ”prästsärk” har angetts vara en person som springer med skvaller till prästen och ”prästår” uppges vara ett kalenderår.

ORDBOK ÖVER FINLANDS SVENSKA FOLKMÅL

• **Beskriver dialekterna** i Österbottnen, på Åland, i Åboland och i Nyland.
• **Fyra redaktörer** från olika håll i Svenskfinland jobbar med ordboken.
• **Finns numera** på nätet med alla ord från I till K. Under hösten publiceras avsnittet A–H. Adressen är: <http://kaino.kotus.fi/fo>
• **Har hittills** kommit ut i fyra tryckta band med alla ord från ”abbal” till ”och”.

FRANKRIKE. På några år har antalet protestanter vuxit från två till tre procent av befolkningen.

– Det låter som en liten siffra. Men man bör veta att det innebär ett jättesteg för oss protestanter i Frankrike, säger pastor François Clavairoly.

Uppsving för franska protestanter

TEXT: JOHAN TOLLGERDT

Under flera sekler har de franska protestanterna kämpat i motvind. Men på bara trettio års tid har protestanterna vuxit i antal från två till tre procent.

I dag är ca 2,7 miljoner av den franska befolkningen protestanter.

– Ökningen har en avgörande effekt nu när vi utan tvekan är landets tredje största samfund, säger pastor **François Clavairoly** och nyvald ledare för ett av de största protestantiska förbunden u Frankrike.

Vi träffas på hans kontor i kvarteret nära Gare Saint Lazare stationen i Paris och har slagit oss ned i två fätöljer bredvid skrivbordet.

– Äntligen sätter vi vår prägel på den livliga franska debatten, förklarar han. De franska protestantiska kyrkorna är uppdelade i två förbund.

FPF (Fédération Protestante de France) utgör det största med sina cirka 70 procent av anhängarna, vid sidan av förbundet Cnef (Conseil National des Evangéliques de France).

Vart fjärde år håller man inom FPF ett jättemöte med flera tiotusentals protestanter från hela Frankrike. I slutet av september valde man som överhu-

vud François Clavairoly. Han kommer från den reformerta kyrkan, som ofta jämförs med Missionsförbundet. Där är han pastor.

– Det som har bidragit till ökad respekt för oss protestanter är att vi hållit låg profil under många år. Vi har inte stuckit ut för att strida. Men vi har hela tiden funnits där, utan att ge upp, säger han.

Den kände franske universitetsforskaren och baptisten **Sebastien Fath** gläds också åt ökningen.

– Protestanterna har länge fått stå i skuggan av katolicismen och många är de som under seklernas lopp orättvist kallat **Luther** och **Calvin** för utböljningar, säger han och berättar om flera sociologiska studier där det påstås att protestantismen är ett samfund utan naturligt fäste i Frankrike.

– Men nu när vi blivit större känner vi inte längre komplex. Många ser i dag protestantismen som ett fräscht kristet alternativ i Frankrike.

Även **Reidar Strand**, präst i Norska Sjömanskyrkan strax utanför Paris, har märkt att protestanterna blivit fler i antal.

– När protestanterna minskar i antal i vissa nordiska länder på grund av invandring från exempelvis katolska

länder är det viktigt att känna till att protestanterna samtidigt blir fler i en av Europas största nationer, kommenterar han.

Blodiga religionskrig

För att förstå varför protestantismen tidigare hamnat i skuggan av katolicismen i Frankrike får man gå tillbaka i historien.

Först i och med den franska revolutionen 1789 fick protestantismen full religionsfrihet.

Tidigare härjades landet av flera blodiga religionskrig, där bland annat katoliker och protestanter slogs om makten och kronan. Mellan 1562 och 1598 utkämpades inte mindre än åtta så kallade hugenottkrig.

Hugenotter var franska kalvinister med anhängare främst från olika hantverkar- och affärsyrken, men också från adeln.

Som mest ska det ha funnits cirka två miljoner hugenotter i Frankrike, vid sidan av cirka sexton miljoner katoliker.

Efterhand utsattes hugenotterna för svåra förföljelser som kulminerade i blodbadet under Bartolomeinatten 1572 då tusentals protestanter mördades.

Även om hugenotterna kom att få en

FORSKAREN SEBASTIAN FATH säger att den franska protestantismen i dag är mindre komplexfylld än tidigare.
FOTO: JOHAN TOLLGERDT

fristad i vissa franska städer gick hundratusentals i landsflykt.

Immigration och åsiktsflykt

Det finns flera orsaker till att antalet protestanter ökat. En av dem är immigration från protestantiska länder i Afrika.

Norske Reidar Strand berättar att när han går förbi evangeliska kyrkor märks det tydligt att det är stor etnisk variation bland gudstjänstdeltagarna.

– Främst kommer de troende protestantiska immigranterna från afrikanska länder som Kongo-Brazzaville. De tillför en utåtriktad glädje i det

BLAND ANNAT IMMIGRATION ger protestanterna ett uppsving i Frankrike. FOTO: SXC

KYRKAN PARIS ORATOIRE är en protestantisk kyrka. FOTO: FTF

PASTOR FRANÇOIS CLAVAIROLY leder FPF (Fédération Protestante de France) som är den största franska sammanslutningen för protestanter. FOTO: JOHAN TOLLGERDT

ibland ganska strikta franska samhället, säger han.

François Clavairoly understryker i sin tur att många av dagens immigranter är romer.

– Vi är mycket glada över deras närvaro i Frankrike, säger han och informerar om att många av romerna är protestanter.

I andra fall beror ökningen helt enkelt på katoliker som konverterat till protestantismen. Det finns inga exakta uppgifter om hur många de är, men det kan röra sig om flera tusen.

– Många besvikna katoliker säger i undersökningar att de katolska prästernas höga ålder leder till en föråldrad syn på samhället i sig, förklarar forskaren Sebastien Fath och berättar att medelåldern för präster inom den katolska kyrkan i Frankrike nu ligger på 76 år.

Många katoliker som konverterat klagar också på den katolska kyrkans celibattvång för präster samt på att kvinnor inte tilläts att bli präster.

– De protestantiska kyrkorna har med andra ord vunnit många poäng med sin moderna grundsyn, säger han och påpekar att de flesta protestantiska kyrkorna är fulla av besökare under gudstjänsterna.

Av dagens franska befolkning på näs-

tan 66 miljoner beräknas hälften bekänna sig till den katolska läran. Men bara tolv procent går numera regelbundet i kyrkan. En stor del av de aktivt troende utgörs av de ultrakonservativa och de kan enligt flera sociologer få ännu större makt i Frankrike i framtiden.

– Så länge man vägrar modernisera sina värderingar får man räkna med fler avhoppare från katolicismen, säger Sebastien Fath som tror att botten ännu inte är nådd.

Förra året fick protestantismen ett stort stöd av allmänheten då man tog ställning för den så omdebatterade frågan om samkönade äktenskap.

Främst var det vissa konservativa katolska grupperingar samt politiska rörelser på extrema högerkanten som gjorde samkönade äktenskap till en stridsfråga. Flera hundratusentals personer demonstrerade mot lagen förra året. Men regeringen stod emot och lagen röstades igenom strax före sommaren. I vinter har frågan fått nytt liv med nya demonstrationer.

– Man har givetvis rätt att vara för eller emot i frågan, poängterar Sebastien Fath.

– Men jag tror att ingen protestantisk präst har sett ner på de homosexuella. Tyvärr syntes en viss homofobi under

de livliga demonstrationerna och det var inte bra, säger han.

François Clavairoly har, efter en lång reflektion, tagit ställning för lagen.

– Jag tycker samkönade äktenskap är ett nytt uttryckssätt som förespråkar familjens ställning, och det känns viktigt, säger han.

Erkännande för diplomati

Även i andra sammanhang har protestanterna vunnit gehör i det franska samhället.

Norske Reidar Strand inflikar att protestantiska präster allt oftare får medla i konflikter mellan fransmän och immigranter. Protestantiska präster anses ha respekt för alla människor oavsett ursprung eller religion.

– Flera borgmästare uppskattar att vi protestanter brukar hitta en lösning som passar alla parter, utan att utesluta den ena av de inblandade. Det känns som ett bra erkännande av vårt samfund, menar han.

När jag undrar om man snart kan komma att räkna med tre miljoner protestanter i Frankrike svarar François Clavairoly lugnt men bestämt att protestanterna inte bör föra en kamp mot andra trosförhållanden för att vinna fler anhängare.

”Vi är inte ute efter att ta revansch på dem som förtryckt protestantismen i historien.”

François Clavairoly

– Vårt mål är inte att bli större och mäktigare, säger han och låter förstå att man inte heller är ute efter att ta revansch på dem som förtryckt protestantismen tidigare i historien.

I dagsläget förespråkar han alltså ingen mission som innebär att man snabbt ska komma över tre miljoner sträcket.

– Det räcker med att visa att vi protestanter har en stark grund att stå på. Just det kan inge det hopp som många fransmän förlorat, säger han.

Det finns dock kritiker som anser att protestanterna i dagsläget är splittrade med sina två skilda förbund.

Det håller François Clavairoly inte med om.

– Om någon av våra kyrkor skulle vara emot ett ställningstagande i vissa frågor lägger vi oftast ned stridsyxan. Det innebär att även våra två förbund kan hålla sams och skapa en stark enhet, menar han.

Vilka utmaningar stundar då de protestantiska kyrkorna inom FPF?

– Hjälpa till utslagna människor, svarar Clavairoly utan att tveka.

– Alltför många fransmän har blivit utslagna när liberalismen nu stormar fram. Där måste vi protestanter slå ett slag mot orättvisor och stödja de allra svagaste i samhället.

PRESENTATION

Välj bland 21 svenska biblar

Det råder ingen brist på bibel-översättningar. Själv känner jag till högst en handfull och när jag får **Jonas Dagsons** bok i min hand blir jag överväldigad. I boken *Vilken bibel?* (XP-Media) presenterar han hela tjugoen svenska översättningar.

Dagson delar in översättningarna i tre undergrupper: 1) språknära/idiomatiska översättningar, 2) ordagranna/litterala och fria bearbetningar/parafraser.

De idiomatiska översättningarna strävar efter att återge grundtextens innebörd medan de litterala återger grundtextens ordalydelse. En parafras är mera en tolkning än en översättning, man vill återge det man själv tror kan vara författarens tanke.

Alla tre sätten att översätta har både styrkor och svagheter. En ordagrann översättning ger möjlighet att komma nära ursprunget men kan vara svår att läsa. Denna variant lämpar sig bäst för studier. En språknära variant är mera lättläst men svagheten är att andra tolkningar väljs bort. Denna variant passar för högläsning, predikan och andakt. Den tredje varianten, den fria parafrasen, är lättläst men tolkningen kan vara för snäv. En parafras kan fungera bra som inspiration och kommentar till texten.

Både Bibel 2000 och Svenska Folkbibeln är idiomatiska/språknära översättningar.

Dagson anser att alla översättningar är ganska bra och att alla har sina brister. Det finns skäl att ha en hög syn på Skriften, men det är inte samma sak som att ha en osund anknytning till just den översättning man själv gillar. Den största utmaningen är inte att välja rätt översättning utan att använda den man har.

■ TOMAS VON MARTENS

Fottvätt och dialog – predikan i rutan

TV-GUDSTJÄNST. Fyra stora kameror ringar in den lilla församlingen som firar gudstjänst. Stämningen är tät och intim, ingen verkar låta sig störas av kameralinsernas vakande ögon. Före nattvarden tvättar alla medverkande fötterna på varandra. På skärtorsdagen kan vi alla delta när tv-versionen av gudstjänsten sänds på Yle Fem.

TEXT OCH FOTO: NINA ÖSTERHOLM

Skärtorsdagens mässa spelas in en helt vanlig februarieftermiddag i S:t Marie kyrka i Åbo. Inne i den gamla stenkyrkan är det trångt när fyra stora kameror trängs mellan stenpelarna. Det är sladdar längs golvet och lite nervositet i luften. Utanför kyrkdörren står sändningsbussen parkerad med ljud- och bildtekniker, scripta och regissör inklämda mellan skärmar och högtalare.

– Okej, var är vi i noterna? Kamera nummer tre: zooma in på den långa sångaren, han har nästa soloparti. Byt ... nu!

Leif Lindgren som är redaktör för de svenskspråkiga tv- och radiogudstjänsterna, regisserar kamerorna via stora skärmar inne i sändningsbussen. Det låter som om han målade med ljud och bild, rytmer och tystnad. Tempot är högt som i direktsändning.

Inne i kyrkan är det en riktig mässa som pågår. Stämningen är lugn och fin. Regissörens kommandon hörs bara i kameramännens hörlurar.

Det är kyrkoherden i Åbo svenska församling **Björn "Nalle" Öhman** som förrättar mässan. Predikan är en dialog tillsammans med **Carolín Ahlviik-Harju**. Före nattvarden samlas församlingen innanför altaringen där stora fat med vatten och handdukar finns uppställda. I små grupper tvättar man sedan varandras fötter.

– Det går bra att göra sådana här specialmässor och till och med tv-sändningar i Åbo för här finns så många trevliga människor som gärna ställer upp på nya saker, säger Öhman.

Även om tv-spelningarna medför mycket jobb så tycker han det är givande.

– Vi får också ett gott skäl att verkligen tänka igenom mässan och hur vi lägger upp den. Det är en fin möjlighet.

Hela påsken på tv

I år sänds det ett dussin svenskspråkiga tv-gudstjänster på Yles kanaler. Några sänds direkt, så som påskdagens gudstjänst från Vörrå. Under våren kommer vi utöver direktsändningarna också att få se tre på förhand inspelade gudstjänster: Maria bebådelsedag, påmsöndagen och skärtorsdagen finns alla redan på band från Åbo.

– Det är första gången som vi sänder en tv-gudstjänst på skärtorsdagen. Sammanlagt blir det hela fyra tv-gudstjänster på påsken. Nu är det möjligt att följa hela påskens berättelse, från intåg till uppståndelse med sorg och drama och allt däremellan, via tv, berättar Lindgren.

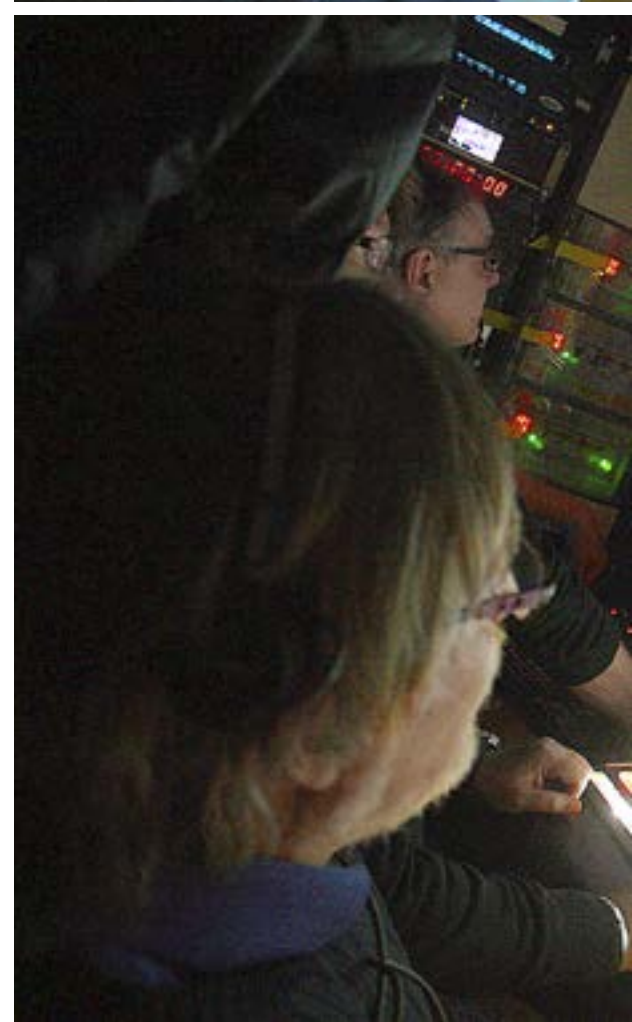
På påmsöndagen blir det en glad och festlig familjegudstjänst med barnkör. Maria bebådelsedag är en slags musikandakt.

– Vi gör vanligen två större inbandningar per år utöver de direktsända gudstjänsterna. Till hösten kommer vi att satsa på en musikalisk helhet och på julen blir det också en konsert med De vackraste julsångerna tillsammans med kören Amigo Choral i Sibbo.

Skytte och barnkör på radion

På radiosidan blir det också en del spe-

INNE I kyrkan är det lugnt och stämningsfullt mellan tv-kamerorna. Ute i sändningsbussen är tempot däremot högt när bilderna från fyra kameror ska klippas ihop till en fungerande helhet.

Mycket kvar att göra

BOOK

Saattohoito kuolevan tukena

red.: Kirsti Aalto
Förlag: Kirjapaja 2013

Det är med blanda-
de känslor jag läser den
vackra lilla boken *Saatto-
hoito kuo-levan tukena*.

Själva boken är utmärkt, det störande handlar om frågorna boken väcker.

Kirsti Aalto, mångårig chef för kyrkans sjukhussjälavård, har för sin bok anlitat de främsta sakkunniga på området. De är dessutom alla goda skribenter.

Artikelförfattarna lyckas med att enkelt och klart beskriva vad vård i livets slutskede är, ofta också ur en personlig synvinkel. Jag önskar förresten att man skulle komma på en kort

och ledig svensk motsvarighet till det finska ordet "saattohoito".

Flera av artikelförfattarna fanns med i Kirsti Aaltos första bok i ämnet som utkom redan 1986. I den nya boken har frivilligarbetarnas insatser lyfts fram mer än tidigare. Boken avslutas med ett utbildningsprogram för frivilliga som är beredda att bli stödpersoner för döende.

En del av de insamlade medlen från årets Gemen-

samt Ansvar-insamling kommer att gå just till utbildning av både vårdpersonal och frivilligarbetare.

Ju mer jag läser om den lindrande vården, om vikten av att bemöta en döendes olika behov, desto mer beklämd blir jag. Hur kommer det sig att man redan i 30 år har talat om den goda vården i livets slutskede när så lite har hänt i praktiken? Varför är möjligheterna för en döende att få god vård

fortfarande beroende av en kombination av slumpmässiga faktorer och engagerade närstående?

Varför finns det fortfarande inte flera hemsjukhusenheter runt om i landet, eller ens bäddavdelningar med särskild inriktning på palliativ vård? På det här området finns ännu mycket att göra.

■ ANN-SOFI STORBACKA

”Nu är det möjligt att följa hela påskens berättelse, från intåg till uppståndelse med sorg och drama och allt däremellan, via tv.”

Leif Lindgren

cialgudstjänster under våren.

– Vi sänder radiogudstjänster både från Kyrkhelg Syd där **Göran Skytte** predikar, från barnkörsstämman i Dalsbruk och bibelhelgen i Karleby.

Varje dag finns det också möjlighet att höra andakter i radion. För tillfället pågår en serie morgonandakter med kyrkoherde **Lars-Johan Sandvik** som låtit sig inspireras av St:a Birgittas kyrka i Nykarleby.

– Kyrkan har mycket att visa och kyrkoherde 'Jukka' Sandvik, som älskar "sin" kyrka, har mycket att berätta, säger radioredaktör **Hedvig Långbacka**.

En annan serie om kristna förebilder går om fredagskvällarna och i mars startar en ny serie familjeandakter.

– Det handlar om Noas ark. Det är **Catarina Olin** som funderar kring djuren och Noas resa tillsammans med barn från missionskyrkans scouter.

Också i påsktider blir det flera serier. Då hör vi bland annat **Ann-Sofi Storbacka**, **Ingmar Lindqvist**, **Fredrik Portin** och **Cecilia Forsén** i andakter på Radio Vega.

VÅRENS GUDSTJÄNSTER I RADIO OCH TV

• **Varje söndageftermiddag** sänds en gudstjänst på Radio Vega. Under våren sänds bland annat gudstjänster från Kyrkhelg Syd, barnkörsstämman i Dalsbruk och från bibelhelgen i Karleby.

• **På Maria** bebedelsedag, palm-söndagen och skärtorsdagen sänds svenskspråkiga tv-gudstjänster från Åbo. Påskens övriga två svenska tv-gudstjänster sänds från Vörå.

• **Följ med** på www.svenska.yle.fi/tro

• **Andaktsprogrammen** och gudstjänsterna finns också på YLE Arenan.

Berättelser från samhällets utkant

TEATER

Kvinna till salu

Manuskript: Jeanette Björkqvist och Marcus Groth.

Regi: Marcus Groth

Alltför ofta blundar vi för de svåra frågor som omger sexhandel och prostitution i Finland. Svenska Teaterns nya dokumentärpjäs *Kvinna till salu* lyfter fram och dramatiserar verkligt rättegångsmaterial om utsatta prostituerade kvinnor och öppnar publikens ögon. Det är rätt, ärligt och rakt på sak.

De har alla en historia, kvinnorna som säljer sina kroppar i Helsingfors. I **Jeanette Björkqvists** dokumentärföreställning får vi ta del av några av berättelserna. Den ena beskrivningen är värre än den andra och det vänder sig i magen på mig då **Anna Hultin** och **Niklas Åkerfelt** återger de prostituerade kvinnornas redogörelser från ett liv som hora. På den tomma Nickenscenen på Svenska Teatern står Hultin i ett svagt strålkastarljus och tolkar de olika kvinnornas beskrivningar av grov misshandel och upprepade våldtäkter. Hennes ord fyller hela salen och för varje detalj blir det allt svårare att andas.

Genom pjäsens dialog görs det tidigt klart att kvinnorna från det utvalda rättegångsmaterialet varken har haft möjligheter eller val i sina liv. De står alla vid samhällets utkant och har oftast blivit lockade eller lurade till att prostituera sig. Efter det är de fast. Hultin återger deras uppgivenhet och beskriver hur

de i sin rädsla följer varandras exempel. Idén om den lyckliga horan som valde sin egen bransch slopas ganska snabbt.

När strålkastarljuset skiftar över från Hultin till Åkerfelt är det dags för publiken att få höra sexköparens resonemang från rättssalen.

Åkerfelt för under pjäsens gång kundens och hallickens dialog. Han gör en utmärkt tolkning av de olika sexköparnas förhållningssätt till både sig själva och de utsatta kvinnorna och vi får följa de olika människans tankegångar. "Horrar är sopor, bara sopor", säger en av männen. "Jag förstod verkligen inte", säger en annan.

Björkqvists pjäs behandlar viktiga och aktuella ämnen och idén med att överföra rättegångsmaterial till scenen är ett intressant och väl genomfört grepp. **Marcus Groth**, som står för regin, har skapat en smärtsam men välbalanserad stämning och publiken dras för varje scen djupare in i berättelsen.

Kvinna till salu är ändå inte en pjäs för alla och det tyngande temat kan vara svårt att ta till sig och arbeta som publik. De detaljerade beskrivningarna från rättsfallen är inte lättsmälta och även om pjäsen tar upp viktiga frågor så blir det stundvis tungt att sitta med som åskådare.

I slutet, när berättelsen om en etnisk kvinna som prostituerat sig i Helsingfors avrundar föreställningen, ställs vi inför hennes hårda sanning. "Det känns egentligen inte längre alls." Som publik kan jag inte säga samma sak.

■ LINDA HAGLUND

SKÅDESPELARNA Anna Hultin och Niklas Åkerfelt i pjäsen *Kvinna till salu* på Nicken-scenen. FOTO: SVENSKA TEATERN

Kortaste vägen till Bennäs

BOOK

Det enda jag vet av Majken Öst-Söderlund

Förlag: Artos 2013

I den österbottniska by där **Majken Öst-Söderlund** växte upp gick den kortaste vägen till Bennäs längs med järnvägen. Dinglan-

de under sin mammas arm såg hon det bruna vattenet under järnvägsbroarna mellan syllarna där modern balanserade fram. Det är i ögonblicksbilder likt denna som Öst-Söderlunds självbiografiska debutroman *Det enda jag vet* växer fram, i en tät stämning som smakar Fazer-karameller och luktar sjukdom.

När Öst-Söderlund var tjugo år flyttade hon till Sverige och bestämde sig för att aldrig någonsin

återvända. Sedan 1980-talet har hon varit verksam som journalist i Stockholm och boken *Det enda jag vet* är hennes ömma uppgörelse med med sin uppväxt.

Inga böner, väckelsemöten eller koffeintabletter hjälper när tumörerna fått övertaget i moderns mage. Med en borttynande mamma växer sig barndomens spöken större och farligare. Öst-Söderlund skildrar barnets ångest, den som inget namn har, och de

vuxnas oförmåga att möta den.

Senare i livet väcker två streck på en sticka liv i det som aldrig fått en chans att komma fram och i korta parallellberättelser får läsaren följa med Öst-Söderlund första graviditet. Farhågorna har bytts ut men känslan av skuld är densamma.

Öst-Söderlund har skrivit en innerlig berättelse om ett Österbotten som inte längre finns, annat än

som fukt och ingrodd lukt i gamla lakan på en 60-talsvind. Texten är föga sentimental och bär ingen bitterhet. Hon beskriver också den religiositet som präglade hennes barndomshem för det den antagligen var – snäv men välmenande. Jag tror att den här berättelsen finner sin motsvarighet i så gott som varje ärlig barndomsskildring. I mörkret finns gläntor av ljus.

■ CHRISTA MICKELSSON

Ur gräddden i askan

FASTLAGSFEST. På söndag blir det gudstjänst i ett whiskybränneri på Åland. Församlingen i Sund-Vårdö firar fastlagsfest hos kändiskocken Mikael Björklund.

TEXT: **NINA ÖSTERHOLM**
ILLUSTRATION: **MALIN AHO**

Nästa onsdag inleds den 40 dagar långa fastan inför påsk. Men innan vi är där får vi feta loss med tre riktiga kalasdagar: fastlagssöndag, blåmåndagen och fastlagstisdag. På andra håll i världen firas dagarna som karnevaler, ett slags festligt farväl till köttet innan fastans avskalade menyer tar vid.

Fastlagen är alltså fastans raka motsats och lyfter fram det goda och glada i livet – ett utmärkt tillfälle att ta avstånd från fördomen att kristen tro skulle vara motståndare till allt som är roligt och sinnligt.

I Sund-Vårdö på Åland firas fastlagssöndag med gudstjänst och ett stort jippo till förmån för insamlingen Gemen-samt ansvar (GA).

– Ifjol lagade kändiskocken **Mikael Björklund** maten till församlingens fastlagsfest. I år kommer vi att fira själva gudstjänsten på bränneriet i Björklunds Smakby i Kastelholm, berättar kyrkoherde **Juanita Fagerholm-Urch**.

Hon hoppas att det ska bli en upplevelse att fira gudstjänst mellan de stora cisternerna där whiskyn lagras.

– Och kanske kommer det också sådana människor till gudstjänsten som inte annars skulle besöka kyrkan. Jag hoppas att tröskeln ska kännas låg.

Intäkterna från fastlagslunchen och kaffet efter mässan går till GA som är den evangelisk-lutherska kyrkans årliga storinsamling. De insamlade medlen går till att hjälpa nödställda i Finland och u-länderna, oberoende av härkomst, religion eller politisk övertygelse.

– Jag brukar inte personligen avstå från någon särskild mat under fastan men jag vurmar hårt för GA-insamlingen, den är mitt fasteprojekt, säger Fagerholm-Urch.

Hon tycker att fastan är en fin tid på kyrkoåret där både texter och psalmer präglas av allvar.

– Det behöver inte vara tjo och tjim hela tiden. Vi behöver också en reningstid per år.

ASKA. På onsdag är det dags att växla ner för då inleds fastetiden. I Lovisa kan man börja dagen med en kort morgonmässa på askonsdagen.

Seden att strö aska på sig finns beskriven i Gamla testamentet där Daniel vänder sig till Gud i säck och aska när han ber och bekänner. Det är också en symbol för fågeln Fenix som enligt legenden återuppstod ur askan. Berättelsen är så gammal att redan den första kyrkan ansåg att den på ett hemlighetsfullt sätt handlade om Jesu uppståndelse.

I askonsdagens gudstjänst får deltagarna ofta komma fram till altaret där prästen målar ett kors av aska i pan-

nan. Korset är en maning till eftertanke om hur vi lever våra liv.

– Jag har varit med om det i Tomas-mässan och det skulle passa bra i vår morgonmässa i Lovisa på onsdag morgon, säger kyrkoherde **Karl af Hällström** i Lovisa.

Askan är en symbol för livets bräcklighet och alltings förgänglighet. Det är mycket lite i våra liv som inte slutar i aska.

– Korset tecknas i pannan eftersom det är en central plats som symboliserar både tanke och känsla. Aska är också lätt att tvätta bort för den som inte vill fortsätta dagen med aska i ansiktet, säger af Hällström.

Andlig vårstädning

Askonsdagen inleder fastetiden, en av kyrkans äldsta andliga övningar. En allvarets tid då vi frågar efter det sanna,

”Korset tecknas i pannan eftersom det är en central plats som symboliserar både tanke och känsla.”

Karl af Hällström

värdiga och goda livet. Eftersom fastan på våra breddgrader infaller ungefär då naturen åter börjar vakna till liv så kan man kanske se fastan som en slags inre vårstädning.

Vad betyder fastan för oss i dag – för den vanliga Lovisabon?

– Jag tror inte att gemene man funderar så mycket på fastan. Fastlagsbullar och pulkaåkning känns antagligen viktigare för de flesta. Men för en del är det naturligtvis en viktig tid på året när vi försöker leva både i ett lugnare tempo och enklare stil.

Själv brukar af Hällström fokusera på den inre fastan.

– Jag försöker dra ner på tempot. Det tror jag att vi alla behöver i vårt hektiska klimat.

FASTA TRENDER

Andlig övning under fastlag

Ät gott och njut av mat och dryck! Gör det i tacksamhet till Gud som är alla goda gåvors givare. Bjud in och umgås, dela glädjen med varandra!

Enligt gammal folktro var det viktigt att besökande blev bjudna på någonting att äta eller dricka under fastlagen, annars bringades olycka över gården. Man skulle överhuvudtaget äta mycket under fastlagen så att man klarade sig under den kommande fastan.

Fet tisdag

Den svenska benämningen, fettisdag, är bildat av orden ”fet” och ”tisdag”, och syftar på all god mat som brukade ätas denna dag.

På franska kallas dagen för Mardi gras, som också betyder ’fet tisdag’, och det är därifrån som Mardi gras-karnevalen i New Orleans har fått sitt namn. I England kallas dagen för Shrove Tuesday, en dag då man äter pannkakor till middag.

Mot ljusare tider

Fastlagstisdagen var i gamla tider den sista dagen man skulle ha med sig ljus ut i la-dugården och första dagen på året då aftonvarden skulle ätas vid dagsljus. På 1800-talet betraktades tisdagen på många håll som en brytningspunkt mellan vinter- och sommarhalvåret.

Det var en biskop, en minister och en nunna ...

Den årliga kampanjen Ekofasta inleds på askonsdag när bland andra biskop Kari Mäkinen, miljöminister Ville Niinistö och nunnan Elisabet bakar bullar tillsammans och diskuterar miljöfrågor och fasta.

Ekofasta är en gemensam satsning som startats av Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, Ekumeniska rådet och Finlands miljöcentral. Information om och tips på hur man ekofastar finns på sidan ekofasta.fi. Där kan man också läsa personintervjuer med människor som deltar i ekofastan.

Fasta en 6:1-metod

Fasta i andlig bemärkelse har inget med kroppsvikt att göra. Det handlar inte likt moderna bantningsmetoder om att avhålla sig från mat för kaloriernas skull. Fastan är en metod att flytta fokus från mig själv till relationen med Gud och medmänniskan. Poängen är inte vad man avstår ifrån, om det så är Candy Crush Saga, kött eller bilkörning, utan att den tid som frigörs används till att fästa uppmärksamheten på Gud och medmänniskan.

Fastan får brytas alla söndagar och avslutas på påskdagen.

Källor: Tradition och liv (Verbum 2003), Nationalencyklopedin, Wikipedia.

UR EVANGELIET

”Skall jag be: Fa-der, rädda mig un-dan denna stund? Nej, det är just för denna stund jag har kommit. Fa-der, förhårliga ditt namn.”

Läs mera i Joh. 12:25–33

OM HELGEN

En vandring mot allvaret

Sedan ett par veckor befinner vi oss i den tid av kyrkoåret som kallas förfastan. Förfastan kulminerar i fastlagstiden som inleds med fastlagssöndagen och avslutas med fastlagstisdagen. Efter fastlagens festligheter träder allvaret in när fastan inleds på onsdag.

I söndagens texter inleds Jesu vandring upp mot Jerusalem och mot det lidande och den död som väntar honom. Det är den vandringen som fastetidens allvar hör ihop med.

RUNT KNUTEN

Minns du psalmen?

Önskesångkväll i Petalax församlingshem
söndag 9.3 kl. 18.

Något att se fram emot - Turkiet med Istanbul 16–25.8.2014

En verkligt intressant och fin resa väntar oss i augusti, tillsammans med vår väldigt kunniga svenskspråkiga guide får vi bekanta oss med de sju församlingarna som nämns i Uppenbarelseboken i Bibeln. Vi besöker det antika Efesos och Marias hus, liksom Nicea som är känt för kyrkomötet år 325. I Istanbul har vi två hela dagar på oss att uppleva allt staden har att erbjuda. Pris 1695 €, innehåller flyg, boende i dubbelrum, frukost, lunch och middag, inträden och transporter.

Mera information och anmälningar: verksamhetsledare Kalle Sällström, kontakt@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562475.

Teknisk arrangör: Göran Sundqvist Travelpartner

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET r.f.

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN KALLE SÄLLSTRÖM

ILLUSTRATION: PIA HOLM

Våga möta det svåra

ATT VETA att man står inför en svår situation eller att ha en utmaning framför sig som man inte vet om man kommer att klara av, det hör till det värsta. För en del är det nattsömnen som direkt blir lidande. Man vrider och vänder sig samtidigt som man krampaktigt försöker slappna av och inte tänka på det jobbiga, men det jobbiga vill inte lämna medvetandet. Andra reagerar med magen, det kniper och matlusten är som bortblåst. Och så har vi grubblarna som kan analysera olika alternativ och lösningar i det oändliga, hjärnan fylls av argument, teorier och fantasier om hur det kommer att sluta.

Oberoende om du hör till grubblarna, nattugglorna eller magkramparna finns det något som hjälper mot ångest och nervositet, och det är att prata om det. Att säga att man är bekymrad, att beskriva med ord det som skrämmer, att dela sina rädslor med andra. Jesus var också orolig. ”nu är min själ fylld av oro” säger mästaren. Han hade ångest inför det han visste att han hade framför sig och han ville dela den med lärjungarna. Kanske hade de märkt det redan, kanske var han vaken på nätterna och vandrade rastlöst omkring medan de andra sov, kanske hade han tappat sin aptit eller kanske verkade han allt oftare försjunken i sina egna tankar.

För Guds son fanns också frestelsen att helt enkelt be om att få slippa det svåra. Det kunde han göra, han som befriat många andra från lidande och plågor. Visst kunde han också rädda sig själv med Faderns hjälp. Vi har samma frestelse när vi ber till Gud. Vi ber om undanflykter, genvägar, under och mirakel som ska få det jobbiga att försvinna eller åtminstone göra så att vi inte behöver möta det svåra.

Kanske fick Jesus styrka av att dela sin oro med lärjungarna. Det att han säger att han är orolig ger kraft att stå emot lockelsen att få slippa det svåra som väntar. Han är beredd att gå till Jerusalem, att möta det oändligt svåra som väntar där: lidandet, smärtan, sveket, döden.

Våga säga att du är rädd och du får mod att möta det som skrämmer. Och våga be om Guds hjälp, inte att komma undan det svåra, utan att våga gå mot det och du behöver inte göra det ensam. När vi tvivlar och känner oss totalt ensamma och villrådiga och tror att Gud är långt borta, då säger han till oss det som Jesus säger när han bestämt sig för att möta det svåra, ”det är just för denna stund jag har kommit.”

Kalle Sällström är verksamhetsledare för Församlingsförbundet.

#bönetwitter

”Gud, du ser allt som oroar och bekymrar mig, dela min oro, ge mig kraft att möta det svåra.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 8:4–7

ANDRA LÄSNINGEN
1 Kor. 13 eller Gal. 2:19–21

EVANGELIUM
Joh. 12:25–33

Fastlagssöndagen. Temat är ”Guds kärleks offerväg”.

PSALMFÖRSLAG

59, 261, 12, 430 (N).
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

Blåmåndag eller svart måndag kallar man måndagen som infaller efter fastlagssöndagen. Benämningen är ursprungligen tysk och känd sedan 1600-talet.

I Finland förekommer också andra namn på måndagen. I Österbotten kallas den för mulimåndag (mulen måndag) och kråkmåndag. I Nyland kallas den frimåndag och blåmåndag och i Åboland kallas den mulimåndag och blåmåndag.

Måndagens mörka färg hör ihop med att man efter fastlagssöndagen klär kyrkorummet i svart eller blått eller svart inför fastetiden. Källor: Wikipedia och Nationalencyklopedin

KALENDERN 28.2–6.3

DOMPROSTERIET

❖ **BORGÅ**
LÖ 1.3 KL. 16: PIANOMATINÉ I FÖRSAMLINGSHEMMET
Emma Bakalov & Zara Bakalov. Frivillig avgift till GA-insamlingen
SÖ 2.3 KL. 10: GUDSTJÄNST I SVARTBÄCK-SPJUTSUNDS SKÄRGÅRDSKYRKA
Smeds, Helenelund. Karmels kyrkoförening håller årsmöte efter gudstjänsten kl. 10. Kaffeservering.
KL. 12: FAMILJEMÄSSA I DOMKYRKAN, Audas, Eisentraut-Söderström, Söderström, Tollander, barnkören Diskanten, hjälpledare, Kristina Kunttus gudstjänstgrupp.
TO 6.3 KL. 9.30: MÄSSA I TAIZÉ-STIL i Lundagatans kapell, Lindgård, Söderström
KL. 18: JAKTEN PÅ JOHANNES-EVANGELIET i Café Ankaret, Erik Vikström
LÖ 8.3 KL. 13: LÖRDAGSLUNCH I FÖRSAMLINGSHEMMET. Bjud familjen på lunch på internationella kvinnodagen. Meny: Köttbullar, potatismos, sallad, riven morot. Glass med chokladsås, kaffe, saft. Pris: vuxna 8 €, barn 4–10 år 5 €. Intäkterna går oavkortat till våra missionärs arbete i Nepal, Etiopien, Kenya & Senegal.
KL. 18: ALLSÅNGSKVÄLL I DOMKYRKAN, Classical Praise, Eric-Olof Söderström med band, Rwanda-kören, Eisentraut-Söderström

❖ **LAPTRÄSK**
Sö 2.3 kl. 12: Familjemässa i kyrkan. Barnklängen medverkar under Mia Aitokaris ledning. Stina Lindgård liturg, Susann Stenberg assisterar. Efteråt missionskaffe och saft på församlingshemmet. Lotteri. Vi ses i kyrkan och på församlingshemmet
Ti 4.3 kl. 13: Pensionärsträffen i församlingshemmet, Eila Grahn
On 5.3 kl. 9.30: Vuxen-barngruppen samlas i församlingshemmet, Elin Lindroos
To 6.3 kl. 18: övar Cantando i församlingshemmet, välkommen ny och gammal körmedlem, Mia Aitokari
Sö 9.3 kl. 12: Högmässa i kyrkan, Håkan Djupsjöbacka, Mia Aitokari, kyrkkaffe i lilla kyrkan, Carita Illman. Mer information på vår hemsida: www.lapptraskevl.fi och på Facebook.

❖ **LILJENDAL**
Sö 2.3 kl. 10: Fastlagssöndagens högmässa i Sävträsk kapell, Stina Lindgård, Susann Stenberg.
Sö 2.3 kl. 18: Finsk mässa i Taizé-stil i Sävträsk kapell, Stina Lindgård, Kyrkokören, Mia Aitokari. Kyrkkaffe efteråt.
Ti 4.3 kl. 10: vuxen-barn grupp på Kantorsgården, Katarina ”Gina” Nyholm
On 5.3 kl. 17.30: ungdomskväll på Vinttis, Miku Broman. Ta med egna Wiispel och musik.
Må 10.3 kl. 11.30–13.30: ordnar

diakonidirektionen 7 euros lunch i församlingshemmet. Köttsoffa och kaffe med rulltårter.
Pastorskansliet: öppet i mars onsdagar 9–15, Bettina Laakonen, byråsekreterare. Kansliet nås övriga tider per telefon på nummer 044 722 9241. Vill du ha hembesök? Ring diakon Susann Stenberg tfn 044 722 9239.
Se mer information på vår hemsida www.lilje.fi

❖ **LOVISA**
Gemensamt Ansvar-jippo: lö 1.3 kl 11–14 i församlingsgården, barnkören Lovisaklangen uppträder kl.11.30 med sång
Konsert: lö 1.3 kl 15 i församlingshemmet, Jan-Erik Gustafsson, cello, Valeria Resjan, piano
Gudstjänst: sö 2.3 kl 12 i kyrkan, af Hällström, Tollander
Orgelkonsert: sö 2.3 kl 18 i kyrkan, Vera Tollander
Samkristen förbönstjänst: må 3.3 kl 18 i församlingsgården
Pensionärerna: ti 4.3 kl 13 i församlingsgården, Fastlagstisdag med ärtsoppa, gäst Bengt Blomqvist
Askonsdagens morgonmässa: ons 5.3 kl 8 i kyrkan, af Hällström
Morgonkaffe: to 6.3 kl 8.30 i Tikva

❖ **PERNÄ**
Café Mikael: fr 28.2 kl. 10–13 i Forsby Mikaelsstugan, Ingegerd Juntunen.
Högmässa: sö 2.3 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Önskepsalmer: sö 2.3 kl. 18.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Pensionärsksamling: on 5.3 kl. 13.00 i Mikaelsstugan, Ingegerd Juntunen.

❖ **SIBBO**
SIBBO KYRKA: Sö kl 13 (OBS! tiden) Människa kom fram-mässa. Stefan Myrskog, Patrik Frisk, Kjell Lönnqvist, Oskar Pullinen, Zacharias Holmkvist, Thomas Törnroos, Emilia Granqvist, Matilda Wikström, Tove Ljungqvist. Kyrkkaffe i kyrkan efter mässan. Söndagsskola.
N PAIPIS BYKYRKA: Sö kl 10 mässa, Katja Korpi, Anders Ekberg.
Äldre i Söderkulla: On kl 13, Manna (Hälsöv. 2, samma hus som apoteket) Korpi.
Bibelstudium i Norra Paipis by-kyrka: On kl 18, En vandring genom Apostlagärningarna, del 2.
Kvinnor mitt i livet: To 6.3 kl 18:30, Prästgården. Korpi.
Kyrkobrodererna: Fr 7.3 kl 18:30, Kyrkoby församl. hem. Samtalskväll.

HELSINGFORS PROSTERI

❖ **JOHANNES**
Fr 28.2 kl. 10–11.30: Familjeträff i Hörnan. Ollberg.
kl. 12.15–13.30: Veckolunch i Höbergsgården, Höbergsgatan 10 E. Frivillig avgift. Välkommen på middagsgö i Johanneskyrkan kl. 12.
Lö 1.3. 14–15.30: Fest för Johannes 5-åringar i Höbergsgården, Höbergsgatan 10 E. Repo-Rostedt, anmälning till Nenne Lappalainen, e-post nenne.lappalainen@evl.fi.

Sö 2.3 kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Terho, Djupsjöbacka, Almqvist, Löfman. Chorus Sanctae Ceciliae medverkar. Kyrkoherdens avsked vid kyrkkaffet.
kl. 16: Gemensamt Ansvar konsert i S:t Jacobs kyrka med S:t Jacobs kören. Henricson.
Må 3.3 kl. 11: Cellträff i S:t Jacob. Gertrud Strandén.
kl. 10–11.30: Familjeträff i Hörnan. Frände.
kl. 14.15–15.30: Ladyträff och lunch på Ann-Maris. Salenius.
kl. 17.45–20: Samtalsgruppen Bibel, tro och tvivel i Hörnan, Höbergsgatan 10. Kvällens gäst Stefan Djupsjöbacka. Kisa Korkman, Frände.
Ti 4.3 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan. Santeri Siimes.
kl. 13: Träffpunkt för seniorer & daglediga i Höbergsgården, Höbergsgatan 10 E. Enkla övningar för en lättare vardag med fysioterapeut Jannica Påfs-Jakobsson.
kl. 18: Vesper i Johanneskyrkan. Djupsjöbacka, Löfman.
On 5.3 kl. 14–15.30: Bibelstimme kring Jobs bok för dig som är intresserad av att lära känna din Bibel. Bibelstimmen 12.2. blev inställd, så vi träffas nu för andra gången. S:t Jacobs församlingssal. Repo-Rostedt, Salenius.
kl. 18: Mässa på askonsdag i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist.
Middagsbön i Johanneskyrkan må-fr kl. 12

❖ **MATTEUS**
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN: Åbohusvägen 3
Lö 1.3 kl. 10 – 10.45: lördags klapp & klang (9 mån–4 år med vuxen) med Anna Brummer (2 vän). Ingen anm.
Lö 1.3 kl. 10 – 10.45: musikverkstad (5–8 år med eller utan vuxen) med Catarina Bärlund-Palm (2 vän). Ingen anm.
Sö 2.3 kl. 12: högm, Forsén, Mauriz Brunell. Söndagsskola. Kyrkkaffe.
Sö 2.3 kl. 18: MU-mässa, Forsén. Kvällsmässa med bönevandring + kyrkfika.
To 6.3 kl. 12: klubb för halvfärdiga handarbeten i klubbbrummet. I vår satsar vi särskilt på att sticka babykoltar till Malawi. Mera info: www.nuttu.info (på finska) eller Carita Riitakorpi, tfn 050–380 3986.
ÖSTERSUNDOM KYRKA: Kapellvägen 65
Sö 2.3 kl. 10: högm, Rönnberg, Marianne Sundroos kantor. Kyrkkaffe.
Kaffe på plattan 8.3 kl. 12.30: Behöver du en paus och något varmt inombords? Vill du bara tala med någon? Har du frågor som du funderar på? Eller vill du komma med och hjälpa till? Vi bjuder på gratis kaffe och bulle på gården utanför Matteuskyrkan, Åbohusvägen 3. Kom och träffa aktiva i Matteus eller kom med och engagera dig. Vi finns till för varandra!

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)

Fre 28.2 Deborah Miranda, Helsingfors
Lö 1.3 8.53 Familjeandakt. Livets träd.
Monica Vikström–Jokela, Esbo (repris från 10.2.2007)
Må 3.3 Monica Lundgren, Borgå
Ti 4.3 Heidi Jäntti, Sibbo
Ons 5.3 Lars–Johan Sandvik och Hedvig Långbacka berättar om Nykarleby kyrka och dess skatter.
To 6.3 Debo-rah Miranda, Helsingfors.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 28.2 Minna Silfvergrén, Lovi-sa
Lö 1.3 17.58 Ett ord inför helgen, Grankulla kyrka.
Sö 2.3 Margare-ta Puiras, Ekenäs
Må 3.3 Fastepsal-mer. Åsa Westerlund, Ekenäs (repris från 7.3.2011)
Ti 4.3 Ortodox aftonbön. Prästmunk Mikael, Nya Valamo
Ons 5.3 Camilla Klockars, Karleby (repris från 26.4.2006)
To 6.3 Kim Lück, Hel-singfors (repris från 18.2.203).

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 2.3 Gudstjänst med Grankulla svenska metodistförsamling. Predi-kant: Gösta Söderström.

VEGA

PÅSKVANDRING

Vill du delta i Via Crucis?

Via Crucis söker intresserade amatörskådespelare till bå-de större och mindre roller. Arrangörerna söker också fri-villiga som vill hjälpa till med kaffeservering, scenbygge, kostymering och andra produktionstekniska uppgifter.

Första träffen hålls 5.3 och övningarna hålls i regel varje onsdag fram till stilla veckan när takten intensi-fieras. Via Crucis är Finlands största friluftsteater och dramatiserar påskens händelser i centrala Helsingfors.

Mer information ger producenten **Laura Heikkinen**, 045 151 3177

PETRUS

www.petrusforsamling.net
fr 28.2:

– **kl. 10 Babyrytmik:** i Månsas kyrka. Smörgås, kaffe o saft ef-teråt. Ledare Liisa Ahlberg.
– **kl. 10 Musiklek:** i Hagasalen. Musiklek för 0–5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.
sö 2.3:
– **kl. 10 Högmässa:** i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
– **kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** i Ha-gasalen, Vespervägen 12 A. Björk.
– **kl. 16 Musikandakt för Gemen-samt Ansvar 2014:** i Månsas kyrka. För att stöda hjälpbehövande i Finland och i tredje världen. Las-sus, Hilli, Ahlberg.
må 3.3:
– **kl. 18 Bibelträff:** i Månsas kyrka. Profetskrifterna Mika och Nahum presenteras, Sandell.
ti 4.3:
– **kl. 10 Musiklek:** i Malms kyrka. För 0–5 åringar och föräldrar. Smörgås, kaffe o saft efteråt. Le-dare Sussi Leskinen.
– **kl. 17.15 Petrus barnkör:** i Munkshöjdens församlingssal. Alla barn från 5 år uppåt varmt väl-komna! Ledare Liisa Ahlberg.
to 6.3:
– **kl. 10 Musiklek i Munksnäs:** i Lukasgården, Munkstigen 2. För 0–5 åringar och föräldrar. Smör-gås, kaffe o saft efteråt. Ledare Sussi Leskinen.
Världsböndagen: firas med en ekumenisk gudstjänst i Filadel-fiakyrkan, Albertsgatan 31, freda-gen den 7 mars kl. 19. Kom med!

■ **HELSINGFORS PROSTERI**
Kyrkomusikfestivalen ”Klang i kyr-kan” 2014: går av stapeln 21–30.3 Temat är ”Över gränser”. Öpp-ningskonserten är fredag 21.3 kl.19 i Tyska kyrkan. Under konserten, som hålls med anledning av Jo-hann Sebastian Bachs födelsedag, lyssnar vi till kammarmusik, som tonsatts av honom själv och hans söner samt elever. Vi får lyssna till Ensemble Il Pomodoro, Mikael Helasvuo flöjt, Markku Mäkinen cembalo, Jussi Seppänen cello. Mer info: www.kirkkosoikoon.fi
Under festivalen får vi bland annat höra Eric Ericsons kammarkör (dir. Fredrik Malmberg) från Sverige. Festivalen är tvåspråkig.
Församlingsvalet 2014: har temat ”Tro på det goda”. Kandidatupp-ställningen avslutas 15.9. Förhands-röstningen äger rum 27–31.10. Valdagen är söndag 9.11. dvs. på fars dag.
Kampens kapell: är öppet vardagar 7–20 och veckoslut och helgdagar 10–18.
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019–0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En webbaserad hjälp-tjänst finns på adressen <http://evl.fi/na4jour>
Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identi-fiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!

■ **DEUTSCHE GEMEINDE**
So 2.3. um 11 Uhr: Abendmahls-gottesdienst (Panzig)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor sö 2.3:
Esbo domkyrka kl. 12.15. von Mar-

tens, Bengts. Kyrkkaffe i Socken-stugan.
Karabacka kapell kl. 10 Tro och ljus-mässa. Jäntti, Malmgren. Kyrkkaffe. Köklax kapell kl. 16 lovsångsmässa. Ahlbeck, Kronlund. Kyrkkaffe.
Askonsdagens Taizémässa: Olars kyrka, svenska sidan, on 5.3 kl. 19. Rönnberg, Kronlund. Vi firar Ask-onsdagens mässa som inledning på fastetiden inför påsk.
Gemensamt Ansvar- insamling med sparbössor: Följande lördagar kl. 11.30 – 16 finns GA-insamlare på plats i köpcentrum i Esbo: Sello 1.3, Iso Omena 8.3, Ainoa i Hagalund 15.3, Entresse 22.3, Lippulaiva 29.3.
GA-temakväll med fransk mat och andakt: Södrick kapell on 5.3 kl. 18–20.30. von Martens.
GA-konsert med Kristian Meurman: Esbo domkyrka on 12.3 kl. 19–20.
Braskväll för kvinnor: Mataskär, internatet, to 6.3 kl. 18.30. Kvällens gäst är Carola Envall, som talar om ”Hemligheter. Jungfru Maria i Sol-veig von Schoultz lyrik”.
Familjeklubbar för föräldrar med småbarn: Familjecafé i Köklax kapell må kl. 9.30–11.30. Sång och lek i Sökö kapell ti 9.30–11. Imse-Vimseklubben i Matby kapell on 9.30–11.30. Mer info: Stina Ahonen, ann-christine.ahonen@evl.fi, 050 438 0200.

Sommerläger för barn:
Övernattningsläger för 7–12-åringar på Solvalla 16 – 19.6. Max. 20 barn. Pris: 120 €, syskonrabatt 25 %. Mer info: Johanna Lund, 050 568 5718, johanna.lund@evl.fi
Dagsläger för 7–10-åringar i Matby kapell 2 – 6.6, 9 – 13.6 och 16 – 19.6. kl. 8.30 – 16.30. Max. 25 barn. Pris: 1 vecka 70 €, 2 veckor 125 €, 3 veckor 170 €. Syskonrabatt 25 %. Mer info: Helena Aitti-Lindberg, 040 763 6250, helena.aitti-lindberg@evl.fi
Elektronisk anmälning till alla läger på www.esboforsamlingar.fi, vecka 10 – 11, 3 – 16.3.
Ungdomskvällar: Sode, Sököv. 14, varje on kl. 17–20.
Ny sorgegrupp: Olars kyrka, svens-ka sidan, Olarsbäcken 4, on 5.3 kl. 18.30–20. Gruppen är ett stöd för dem som nyligen genom dödsfall förlorat en anhörig eller nära vän. Vi träffas varje onsdag t.o.m. 9.4. Ingen förhandsanmälan. Mer info: Kira Ertman, 050 358 1014, kira.ertman@evl.fi
Handarbetsdag: Vita huset, Präst-gårdsgränden 1 i Esbo centrum, lö 8.3 kl. 10–15. Handarbetsgruppen ordnar en öppen dag för alla som är intresserade av att se vad man kan göra i handarbetets tecken. Kom med, lär dig sticka strump-hälar och tumvantar och få andra handarbetstips, t.ex. hur man kan återvinna kaffepåsar – samtidigt får du bekanta dig med vår grupp! Vi bjuder på kaffe med salt och sött tilltugg. Mer info: Bea Karlemo, 040 513 0828 eller Kristina Sten, 040–824 9473
Vigseltider i Esbo domkyrka:
Vigseltider på lördagar under perio-den 2.5–29.8.2015 kan i maj 2014 bokas per telefon av medlemmar i Esbo svenska församling och Spoon tuomiokirkkoseurakunta. Bokningarna sköts av Esbo försam-lings servicecentral, tfn (09) 8050 2601. Från början av juni 2014 kan de par som hör till andra ev.luth. församlingar kontakta service-centralen om lediga vigseltider på lördagar sommaren 2015, tfn (09) 8050 2601. Från början av mars 2014 kan man, oberoende av vilken ev.luth. församling man är medlem

i, höra sig för om lediga vigseltider i Esbo domkyrka på lördagar under perioden 1.11.2014 – 25.4.2015, tfn (09) 8050 2601.
Lördagskaffe för vuxna utveck-lingshämmade: Karabacka kapell lö 1.3 kl. 15–16.30, Heikkinen.
Pensionärskretsar kl. 13–15: Köklax kapell ti 4.3, Södrick kapell on 5.3, Karabacka kapell to 6.3.
Öppet hus med lunch: Hagalunds kyrka, svenska rummet, varje ti kl. 12–14.

GRANKULLA

To 27.2 kl 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Kl 19–21 Facebook-mottagning: Daniel Nyberg.
Lö 1.3 kl 10.30–12.30 Gemensam Kvinnobrunch: i Grankulla kyrka, tal och sång, Martina Harms–Aalto. Tema: Att växa och mogna.
Sö 2.3 kl 10 Singelföräldracaféträff: i Sebastos, Marina Paqvalén.
Kl 12 Fastlagssöndagens högmässa: Johanna Södo, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
KL 12 Söndagsskola: i Klubb 97.
Kl 19 Åkes Jazzfestival: i Grankulla kyrka. Borgå kammarkör, Johanna Almark, Mats Lillhannus, Severi Pysyalo. Biljetter 22 € (20 € med kort) biljettreserveringar 040–90 30000/rmcx@rmcx.fi.
Må 3.3 kl 16–18 Ungdomskväll: i Klubb 97.
Kl 18 Ungdomsgudstjänst: Johanna Södo, Heli Peitsalo.
Ti 4.3 kl 9.30 Familjelystan: i Se-bastos.
Kl 9.30– 11 Diakonimottagning: och bröddutdelning.
Kl 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.
Kl 18 Damkören Grazia: i övre salen.
On 5.3 kl 13.30 Kyrkosyfoeringen: i övre brasrummet.
Kl 16–18 Ledarutbildning åk 2: i Klubb 97.
Kl 19 Askonsdagens Taizéan-dakt: (sångövning kl.18.15) Carola Tonberg–Skogström, Arla Nykvist, Heli Peitsalo.
To 6.3 kl 10–11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.
Kl 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Ca-rola Tonberg–Skogström.
Kl 19–21 Facebook-mottagning: Daniel Nyberg.

KYRKSLÄTT

Slöjdgruppen för vuxna: lö 1.3 kl. 13 Sjökölla skola, Sjököllavägen 285. Biltransport kl. 12 från för-samlingshemmets i centrum par-keringsplats.
Högmässa: sö 2.3 kl.10 i Haapajärvi kyrka. Höglund, Stewen.
Högmässa: sö 2.3 kl.12 i Kyrkslättis kyrka. Höglund, Stewen.
Sång och bön: må 3.3 kl. 18.30 i koret i Kyrkslättis kyrka.
Mikaelikören: onsdagar kl. 17.30 i församlingshemmet. Nya med-lemmar är välkomna med!
Dans från hjärtat: lö 8.3 kl. 9.30–15 i Masaby kyrka. Ge dig själv tid att stanna upp och lyssna till ditt hjärta utan att glömma din kropp. Danspedagog Marja–Sisko Pohjola leder kursen. Undervisningen är på finska och avgiftsfri. Lunch. Anmälningar senast 3.3: 040 350 6072 eller kyrkslatts.svenska.for-samling@evl.fi.
Högmässa med inslag av dans: sö 9.3 kl. 12 i Kyrkslättis kyrka. Loven, Joki och danskonstnär Marja–Sisko Pohjola. Mikaelikören medverkar.
Lopptorget i Gesterby: öppet ons-dagar kl. 15–17, Silverhagen 6.
Kyrkoherdeämbetet är stängt: ons–to 5–6.3, kyrkslatts.svenska.

forsamling@evl.fi
www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Tvåspråkig mässa: sö 2.3 kl. 10 i kyrkan, Ismo Turunen, Pami Karvonen. Välkommen på kyrk-kaffe i församlingshemmet. Te-mat är insamlingen Gemensamt Ansvar, diakon Gun Petterson berättar om sina erfarenheter i Guatemala.
Bönegruppen: to 6.3 kl. 18 i Ca-pella, Gun Venäläinen.

VANDA

Högmässa: sö 2.3 kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Nina Fogelberg.
Högmässa: sö 2.3 kl. 12 i S:t Mar-tins kapell. Kaj Andersson, Nina Fogelberg.
Familjecafé: i samarbete med Folk-hälsan må 3.3 kl. 9–12 i Martinristi församlingscentrum.
ViAnda-kören: övar ti 4.3 kl. 13.15 i Helsinggård, Konungsv. 2
Veckomässa: ons 5.3 kl. 8.30 i Dickursby kapell, ingång från Sta-tionsv. 12 B. Martin Fagerudd.
Kvällsmässa: ons 5.3 kl. 18 i Hel-singe kyrka S:t Lars. Kaj Andersson, Jona Granlund, Nina Fogelberg.
Barnens kyrkostund: to 6.3. kl. 9.30 i dagklubbssutrymmet i Brännmal-men, Kornvägen 10. En stund med sång, berättelse och bön.
Kyrkostunden hålls i samband med vår dagklubb, men är öppen för alla att delta i.

RASEBORGS PROSTERI

BROMARV

Sö 2.3 kl. 10: Högmässa, Staffan Söderlund/Sofia Lindroos.
On 5.3 kl. 13.30: Pensionärsträff i församlingshemmet.

EKENÄS

Högmässa: fastlagssöndagen 2.3 kl.10 i Ekenäs kyrka, T.Bergman, G.Westman.
Askonsdagsmässa: on 5.3 kl.19 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann.
Se hela annonsen i VN samt på www.ekenasforsamling.fi

INGÅ

Fre 28.2 kl 18: israeliska danser i församlingshemmet.
Sö 2.3 kl 10: Fastlagssöndagen, tvåspråkig högmässa i Ingå kyrka. Biskop Björn Vikström välsignar Tua och Torsten Sandell till försam-lingsarbete i Främre Asien. Sjöblom, Makwerl, Hellsten, Storbacca, kyrkokören samt Gaudete-kören. Kyrksoppa i församlingshemmet.
Ons 5.3 kl 14: syföreningen i präst-gården.
Ons 5.3 kl 17: Emma-café i ung-domshuset.
To 6.3 kl 19: Musikinstitutets kaf-fekonsert i församlingshemmet. Raseborg Sinfonietta. Programblad (inkl. kaffeservering) 5 euro för Ge-mensamt Ansvar.
Verksamhet på finska:
Ke 5.3 klo 16.45: rukouspiiri Bläck-hornetissa.
Ke 5.3 klo 18: raamattupiiri Bläck-hornetissa.

KARIS

Högmässa: Sö 2.3 kl. 12 i S:ta Kata-rina kyrka.
Tisdagens mission: Ti 4.3 kl. 13–15 i Servicehuset hos Marita.
Onsdagsträff: 5.3 kl. 13–15 Ons-dagsträff i Församlingshemmet. Camilla Stenström och Johanna Ko-prander informerar om seniorråd-

givning i Raseborg. Voxmix med-verkar. Andakt, servering, lotteri.
Aftonbön på Askonsdagen: On 5.3 kl. 19 i S:ta Katarina kyrka. Fast-tiden börjar, den som önskar kan bli välsignad med ett askkors i pannan.
Denna fastetid funderar vi kring Vår-Fader bönen: Vi träffas på onsdagarna kl 19.00 i S:ta Katarina kyrka, funderar en liten stund kring den bön Jesus har lärt oss. Därefter ber vi kvällsbön.
Tema för kvällarna är: Helig, Riket, Vilja, Bröd, Förlåt!, Prövning , Det onda.

To 6.3 kl.14.30: Andakt i Service-huset.

Koralkör för sångare med körer-farenhet: medverkar i söndagens högmässa. Övning i församlings-hemmet lö 8.3 kl.16–17 och sö före högmässan. Fritt fram att anmäla sig till kantor Åsa W senast fr 7.3 kl.15. Mera uppgifter om vårens körverksamhet finns på (adress Ka-ris svenska församling/musik).

SJUNDEÅ

Tvåspråkig mässa: sö 2.3 kl. 10 i kyrkan, Ismo Turunen, Pami Karvonen. Välkommen på kyrkkaf-fe i församlingshemmet. Temat är insamlingen Gemensamt Ansvar, diakon Gun Petterson berättar om sina erfarenheter i Guatemala.
Bönegruppen: to 6.3 kl. 18 i Ca-pella, Gun Venäläinen.

SNAPPERTUNA

to 27.2 kl 18–21: Ungdomskväll i Langansböle
to 27.2 kl 19: övar kören i präst-gården
sö 2.3 kl 12: gudstjänst med Tom Bergman och Pia Nygård
ti 4.3 kl 9.30–11: familjekafé i Langansböle

TENALA

To 27.2 kl. 18: Bönekväll i försam-lingshemmet.
Sö 2.3 kl. 13: Högmässa, Staffan Söderlund/Sofia Lindroos.
Ti 4.3 kl. 11–13: Årtsoppa serveras i församlingshemmet. 5 €/por-tion. Lotteri. Arr. Missionskretsen.

ESBO STIFT

■ **LOJO**
Sö 2.3. kl. 13.00: Fastlagssön-dagens högmässa i Lojo kyrka. Kuismanen, Saario. Lojo svenska seniorer medverkar i högmässan. Kyrkkaffe, kyrktaxi.
Ti 11.3. kl 13.30: Svenska kretsen samlas i Virkby kyrka. Läsmöte. Kuismanen, Nurmi och Saario. Taxi.
Vid behov av kyrktaxi eller taxi till svenska kretsen: kontakta chauffören Marko Kytölä tel 040 546 5549 senast dagen innan. Taxin kostar 5,00€ tur och retur.

REGION 2

ÄBOLANDS PROSTERI

VÄSTÄBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 2.3. kl 12: Högmässa i kyrkan, Grön-qvist, Wikstedt, Sundell, Lehtonen. Ungdomssöndag.
On 5.3. kl 18: Veckomässa i kyrkan, Backström, Lehtonen. Kyrkokören medverkar.
Nagu kapellförsamling:
Sö 2.3. kl 11: Högmässa i kyrkan, Gran-ström, Taulio. Välsignelse av frivillig medarbetare. Kyrkkaffe.
Korpo kapellförsamling:
Sö 2.3. kl 11: Högmässa i kyrkan, Kill-ström, Granlund.
Iniö kapellförsamling:
Sö 2.3. kl 11: Högmässa i kyrkan, Vuola.

ÄBO

sö. 2.3: kl. 12 Högmässa i Domkyrkan. Westergård (pred), Mullo (lit), Forsman. Åbo svenska kyrkokör medverkar (dir. Marjo Danielsson).
ti. 4.3: kl. 18 Lovsång och förbön, Aurelia (1 vän.)
ons. 5.3: kl. 13–15 Café Orchidé, Aurelia (1 vän.) Lunch till förmån för insamlingen Gemensamt Ansvar, 10€/pers.
kl. 15–18 Loppborg till förmån för in-samlingen Gemensamt Ansvar, Aurelia (1 vän.)
kl. 18 Veckomässa, Aurelia (1 vän.), Öhman.
to. 6.3: kl. 19 Vesper, Skarpskytteka-pellet. Öhman. Camerata Aboensis medverkar.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

27.2: Gemensamt ansvars-soppa i Ca-tharinagården kl 16–18.
2.3 Fastlagssöndagen:
Högmässa kl 12 i Hammarlands kyrka. Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.
5.3 Askonsdagen:
Efter Fettisdagen med karneval (Farväl till köttet) och pulskänning följer Askons-dagen och fastan inleds.
Askonsdagsmässa kl 19 (OBS att tiden är ändrad) Den som vill får också ett kors av aska struket i pannan. Te i va-penhuset.
Ingemar Johansson, Carl Micael Dan.
6.3 Eftermiddagskaffe: i Catharinagår-den kl 13.30.
Stig Forsman har tillsammans med sin hustru Kiki gett ut boken ”Havet till höger”. Stig berättar och visar bilder om boken och resan på cykel runt Östersjön.

JOMALA

Sö 2.3 kl. 11: Högmässa, Syrén, Hansen, Rehn-Isaksson, församlingsmissionären Ruth Åbacka, S:t Olofs kyrkokör. Sam-ling i Olofsgården med Ruth Åbacka, servering
4.3 Fastlagstisd. kl. 12: församlingslunch med årtsoppa och fastlagsbulle, 7€. Gäst: kommundirektören John Eriksson – **kl. 20.45:** Gitarrkurs för vuxna 2/3, Erlandsson
To 6.3 kl. 10–16: Pyssel för alla i Olofs-gården
Fred 7.3 kl. 18: Ung Mässa, 18.45 Ung kväll

MARIEHAMN

02.03 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, K D, A L, ungdomar medverkar. Kyrkkaffe.
Finskspråkig högmässa: kl. 14 i S:t Mär-tens, Sirkka Liisa Enqvist, J. D. Kyrkkaffe.
Café Existens: kl. 18 i S:t Mårtens, K D, J D. Servering.
05.03 Morgonmässa: kl. 08.30 i S:t Gö-rans, K D, G K.
06.03 Torsdagsslunch: kl. 12 på Margare-tagården. Pris 7€.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 2.3 kl. 12.00: Gudstjänst i Brän-neriet, Smakbyn. Juanita Fagerholm-Urch, Katarina Gäddnäs, Benita Muuk-konen, Kati Juntunen.
Efter gudstjänsten lunch: till förmån för Gemensamt Ansvar kl. 13.00 – 15.00. Köttsoffa, fastlagsbulle och kaffe.
12 euro för vuxna, 3,50 euro för barn. För barnen finns ansiktsmålning och Kyrkallas OS-runda med spännande priser. Lotteri med fina vinster.
Anmälan till lunchen via pastorskansliet, tfn 43 930, e-post sund-vardo@evl.fi, senast 27.2 kl. 13.00.
<http://sund-vardoforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 27/2 13.00: Solglimten i Församlings-hemmet.
Lö 1/3: Sängkvällen för GA är inbiberad
Sö 2/3 11.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Må 3/3 9.30: Morgonbön och kaffe i Församlingshemmet.
Ti 4/3 13.00: Taklax missionssyfoering i Bönehuset.
Ti 4/3 19.00: Träffpunkt i Taklax bö-nehus.
To 6/3 13.00: Molpe missionssyfoering i Bykyrkan.
Fre 7/3 19.00: Karasamling i Försam-lingshemmet. Gäster: Wilhelm Bonn och Torolf Prost.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
Gudstjänst: sö 2.3 kl 10 i Lappfjärd, Saa-rinen, Martikainen
Gudstjänst: sö 2.3 kl 12 i Kristinestad, Saarinen, Nilsson
Konsert: sö 2.3 kl 18 med Sonja Biskop

FRIVILLIGKVÄLL

Volontärmingel i Helsingfors

Helsingfors svenska församlingar deltar i frivilligkvällen ”Det gör gott” som ordnas tillsammans med olika organisationer i huvudstadsregionen på Luckan tisdagen den 4 mars kl.16–19. Andra organisationer som är med är bland andra Folkhälsan, HelsingforsMission, Psyko-sociala förbundet, Helsingfors Marthor med flera.

Kom med om du vill mingla med andra frivilliga eller om du är intresserad av att börja med frivilligarbete!

och Eva–Lott Björklund i K:stads kyrka. ”Nu är tid att stilla sig”. Fritt inträde, kollekt
Kvinnogrupp: må 3.3 kl 18.30 i Sideby
Soppa för Gemensamt Ansvar: fast-lagstisdagen 4.3 kl 11–14 i L.fjärds förs.hem, soppa kan köpas hem
Missionsstugan: on 5.3 kl 12.30 i K.stads förs.hem
Ekumenisk bönesamling: to 6.3 kl 19 i Salem, K.stad
KARÄträffen: fr 7.3 kl 19 på Kone–Ketonen, Ringvägen 25, K.stad, Lauri Ketonen. Tema: Bön

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Sö 2.3 kl 12: Högmässa Lövdahl, Lindén, Seniorsångarna.
To 27.2 kl 13: Samling i Böle bustuga, Wikström, Lövdahl.
Lö 1.3 kl 18: ”Kvällsmusik i S:ta Maria”.
Lö 1.3 kl 18: Stugmöte i Rangsbys hos Martin o. Susanna Wikström, Normäs–vägen 445, Juhani Martikainen, Lövdahl, sångrupp fr. Iskmo.
Må 3.3 kl 10: Vuxen–barngrupp i Töjby skola.
On 5.3 kl 10: Vuxen–barngrupp i Dräng–stugan.
Ti 4.3 kl 11: Soppdag i Luthergården.
Övermark
Sö 2.3 kl 10: Gudstjänst Lassus, Wik–stedt.
Pörtom
Sö 2.3 kl 14: Högmässa Lassus, Wik–stedt.
Sö 2.3 kl 12: KU:s årsmöte i förs.hem–met.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Fr kl 13: Träffpunkten i församlingshem–met. Gäst: Heddy Norrgård. Englund, Brunell. Alla är varmt välkomna!
Sö kl 14: Högmässa, Englund, Brunell
Må kl 10: Föräldra–barn
Må kl 13.15: Minior
Må kl 15.15: Junior
Ti kl 13: Missionssyfsöreningen
On kl 18: Kyrkokören inleder vårtermi–nen och övar i församlingshemmet

KORSHOLM

Högmässa: sö kl 10 i kyrkan, Lindblom, Nordqvist–Källström, Holmgård, kyr–kokören.
Öppen dagklubb: må kl 9.30 i Singsby.
Morgonfrukost för kvinnor: lö 8.3. kl 9.30 i Smedsby församlingsgård, tema: ”Älskad” medv sånglärare Heidi Storbacka, anm senast 4.3. till Febe Westerlund tel 044–322 6707 eller pastorskansliet 356 05 00, avgift för frukosten 5€.

KVEVLAX

Gudstjänst: sö kl 10, Östman, Vidjeskog.
Bön för bygden: må kl 19 i Missions–kyrkan.
Äktenskapskurs: on kl 18–21 i Elim.
Petsmo Luth. bönehusförenings års–möte: on 12.3 kl 18 hemma hos J & S Björkstrand.

MALAX

Träffpunkt Socken: Loppisförsäljning måndagar kl 15–19. Onsdagar kl 10–14 aktiviteter och samvaro för daglediga. Soppa och kaffe till självkostnadspris. Loppisförsäljning.
Högmässa: sö 2.3 kl 10 i kyrkan. Kyrktaxi. Norrback, Brunell.
Minnesträning: ti 4.3 kl 13 i Socken. Arr. Österbottens Minneslots.
Ekumenisk bön: ti 4.3 kl 18 i Betel.
Sångarna: övar on 5.3 kl 12 i KH.

PETALAX

Högmässa: sö 2 3 kl 11 Englund, Brunell
Fastlagssoppa: tis 4 3 kl 11 – Klimp–soppa/köttstoppa i församlingshemmet. Pris 10 €.
Andakt: to 6 3 kl 13.30 i pensionärs–hemmet, Björklund
Önskesångskväll: sö 9 3 kl 18 i försam–lingshemmet. Kom och önska psalmer. Presentation av tre sånger som betytt mycket i livet. M Björklund, P Brunell, Heddy Norrgård. Kollekt för Gemensamt Ansvar, Servering.

REPLOT

Gudstjänst: i Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh.
Bibelstudium och –samtal: to 6.3 kl. 18.30 hos Granlund, Björkövägen 632.

SOLF

Gudstjänst: sö kl. 10, Ann–Mari Audas–Willman, Anders Kronlund.
Söndagsskola: sö kl. 10.
Måndagssamling: må kl. 13.
Kvinnofrukost: lö 8.3 kl. 9–11 i Försam–lingshemmet, för kvinnor i alla åldrar. Maria Båsk, sjukhuspräst i Mariehamn talar om ”Maria – vår syster eller en

madonna?”.

Vi börjar med frukostbuffé. Avgift 5 euro. Anmälan senast on 5.3 till pas–torskansliet solfs.forsamling@evl.fi eller per tel. 06–344 0026.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa: sö kl. 13, Tia–Maria Nord, Gunnar Sårs, Kajsa Dahlbäck.
Morgonbön: to 6.3. kl. 9, Ralf Sandin, Dan Andersson.
Kärnträff – temafrukost för kvinnor: lö 8.3 kl. 9.30 i stora församlingssalen, Skolhusg. 28. Nina Åström: Reseberät–telser–Inre o yttre resor. Pris: 7€. **BRÄNDÖ KYRKA**
Sunday Service: at 1 pm, David Oliver, Heidi Nynäs.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Gudstjänst: sö kl. 10, Tia–Maria Nord, Kajsa Dahlbäck.
SUNDOM KYRKA
Högmässa: sö kl. 10, Gösta Sundelin, pred, Pär Lidén, Dan Andersson.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Sö 2.3 kl.10: Högmässa, Granlund, Jo–hansson. Dörrvård: Överesse. Gunborg Silván avtackas.
–**kl.14:** Sammankomst i Punsar bö–nehus.
Må 3.3 kl.13.30: Symöte i Henriksborg, Smeds.
On 5.3 kl.12: Lunch för daglediga, gäst Matias Kanckos. Anmäl senast 28.2 till tfn 0403 100 458.
To 6.3 kl.18.30: Bibelsits i Ytteresse bönehus.
Församlingskansliet: är stängt fredag 28.2!

JAKOBSTAD

Lö 18: Önskesångskväll för Gemensamt Ansvar i FC, Vestanlidgårdens sträng–band, Lars–Erik Björkstrand, Jan–Erik Nyholm, Raimo Fors. Servering och lotteri.
Sö 11: Söndagsskolans dag på Pörkenäs lägergård, Salo, Kurt Enkvist. Info Hag–lund–Wikström tel. 040–3100418.
12: Gudstjänst i kyrkan, Turpeinen, Öst–man, violinmusik av Folke Nylund.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus.
18: Fokus i FC. Lovsångs– och förböns–kväll, Gudrun Enkvist.
Ti 11–13: Lunchservering i FC. Inkomster till ”Barn i kris”. Arr. Nada Nord r.f.
Ti 17.30: U–klubben i Skutnäs bönehus.
To 18 SLEF:s missionsafton i FC, Hans Häggblom.

KRONOBY

Högmässa: sö 2.3 kl 10.00, Norrback, Ellfolk–Lasén
Samtalsgruppen för män: ti 4.3 kl 18.00 i lilla salen
Bibelsits: to 6.3 kl 18.00 i spisrummet

LARSMO

Lö 1.3 kl. 19 Lördagssamling: i Holm bönehus (Obs platsen). Daniel Victor–zon m.fl. medverkar. Barnpassning. Servering.
Sö 2.3 kl. 10 Gudstjänst: i församlings–hemmet (Obs platsen), Lassila, Victoria Enkvist, sång av Karl–Oskar Sundelin. Familjer med barn och ungdomar med speciella behov särskilt inbjudna. Kyrk–vård: Gertruds. Kyrklunch.
Ons 5.3 kl. 8.30 Askonsdagssamla: i församlingshemmet, Sjöblom, Wiklund.
To 6.3 kl. 18 Presentation av termin–smaterialet Skatten: (för åldersgrupp 3–10 år), i församlingshemmet, Anne Holländer, KCSA. För alla som är intres–serade av kristen barnundervisning. Servering.

NEDERVETIL

Airas projektkör: fr 28.2 kl. 19.00 i fh.
Ungdomssamling: fr 28.2 kl. 19.30 i fh.
Gudstjänst: sö 2.3 kl. 10.00 i fh, Kurt Enlund, Harry Kronqvist, trumpet Kaj Laakso
Sångandakt: sö 2.3 kl.19.00 i fh med Airas projektkör
Missionsauktion: fastlagstisdagen 4.3 kl.12.00 i fh, från kl. 11.00 servering av ärtsoppa. Gåvor till auktionen mottages med tacksamhet.
Läsmöte: on 5.3 kl. 19.00, Skriko läslag, Boris och Inger Björk
Sorgegruppen: to 6.3 kl. 10.00 i fh

NYKARLEBY

Fr kl 19 Temakväll: fh. Kurt Cederberg ”Guds kärleks offerväg”
Sö kl 10 Gudstjänst: Holmberg, Lönn–qvist, Nykarleby Pensionärskör, dir Carey Lillkung
Må kl 18 Kenyamission: fh, Uno Lund–gren
–**kl 19 Läsmöte:** Kojviki bönehus, vårdar Andersson o Söderman
Ti kl 11–13 Fastlagslunch: fh (KU)
To kl 13 Samtalsgrupp för män: fh

VÅRVINTERTRADITION

Dags för läsmöten i Vårdö

Läsmötena i Vårdö startar igen!

Läsmötena för de olika läslagen hålls:

27 februari för Lövvö–Sandö hos **Elisabeth och Karl Sjö–lund** kl. 18.30.

27 mars för Mickelsö–Töftö–Bussö–Ängö hos **Lotta Angergård och Johan Påvals** kl. 18.30.

30 mars för Simskåla hos **Katarina och Carl–Gustav Karlsson** kl. 14.00.

MUNSALA

Sö kl 12 Högmässa: Sandvik, Sirpa Lilius
Utställning i mars: kyrkan, kopior av R Fleens gamla vykort fr Munsala o Nykarleby
Ti kl 11–13 Soppdag: fh, för missionen. Kött– o ärtsoppa, kaffe, väfflor, lotteri, bakverk. Gåvor: Bojan, 040–1470121.
Ti kl 17.30 Projektkören: ny övningsdag tisdag i fh. Nya o gamla sångare väl–komna med.
JEPPÖ
Sö 10 Högmässa: Sandvik, Lilius
Missionslunch: fh efter högm. Kött–soppa, kaffe, fastlagsbulle. Pris 8 e/barn 5 e, >3 år gratis.
To kl 13 Missionssymöte: klubblok. Gäst H Holmberg.
–**kl 19 Kinkerit:** Elisa ja Kenneth Norr–gårdin luona
8–9.3 Slef Norra distriktets årshögtid i Jeppo: se nästa Kp

PEDERSÖRE

Högmässa: Sö 10 med nattvard, Kyr–kokören, lit. Häggblom, pred. Erikson, kantorena Sandstedt–Granvik & D. Häggblom, textläsare Birigitta Holmvik, dörrvårdar Lövvö
Sammankomster i Flynnängens bönehus, K–G Välivaara, tolkning, radiering:
Lö 19 med servering, Sö 15 och 19 Fastlagssamling: Sö 14 i Forsby bykyrka, Kurt Hellstrand, fastlagsbullar (ingen söndagsskola kl. 10.30)
Symöte: Ti 13 i Lövvö bönehus och kl. 13.30 i Hedbo seniorboende

LEDIGA TJÄNSTER

Purmo församling
lediganslår en deltidstjänst som

KANTOR (60 %)

för tiden 1.10.2014 – 31.12.2015.

Behörig är person med kantorsexamen av lägsta graden (ti–digare C–kantor) som innehar goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. Lön enligt kravgrupp 503 i kyrkans kol–lektivavtal. Tjänsten kan ev. tillträdas tidigare enl. överensk. Innan tillträddandet bör straffregisterutdrag och giltigt läkar–intyg uppvisas.

Ansökan riktas till Purmo församling, Aspegrensv. 2, 68930 Purmo och bör vara oss tillhanda senast

14.3.2014 kl. 15.

Närmare info ger t.f.khde J.Klingenberg, 050–5616179. Församlingsrådet

PERNÄ FÖRSAMLING

Vikarie för diakonen

Pernå församling behöver en vikarie för diakonen 1.4.2014 – 30.9.2016. Vi behöver en diakoniarbetare som är beredd att jobba i en landsbygdsförsamling i nära kontakt med försam–lingsmedlemmarna. Församlingen är vidsträckt, så man får vara beredd att använda bil dagligen. Vår medarbetarstab är liten, bara sex personer. Därför är samarbete en väsentlig del av arbetsbilden.

Behörighetskraven är examen godkänd av biskopsmötet. Språkraven är goda muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska.

Lönen följer kravgrupp 502 (minimilön 2 253,75 euro).

Den som väljs till vikariatet skall före mottagandet av tjänsten uppvisa godtagbart intyg över sitt hälsotillstånd och register–utdrag enligt brottsregisterlagen 6§. Ange i ansökan när arbetet kan inledas.

Vill du veta mera om arbetet, kontakta kyrkoherden Robert Lemberg 040– 581 0974, eller diakonen Ingegerd Juntunen 040– 5236906.

Ansökan med intyg över meriter sänds till Pernå församling, Backstensstrand 49, 07930 Pernå. Ansökan skall vara försam–lingen till handa senast 14.3.2014, kl. 15.

Församlingsrådet i Pernå församling

PÅ GÅNG

10 ÅR MED GloriaDei

GloriaDei–mässans 10–årsjubi–leum firas söndagen den 2 mars 2014 kl 17.00 på Evangeliska folk–högskolan i Vasa. Liturg Tor–Erik Store, predikant Leif Erikson, sång av Evans & Friends, jubileumstårta, barnprogram.

Den första GloriaDei–mässan firades 7.3.2004 på Evangeliska folkhögskolan i Vasa. Därefter har GloriaDei–mässor firats tre gånger per termin i Vasa, oftast på Evang–eliska folkhögskolan, men ibland också i någon av stadens kyrkor. I medeltal har 120 personer deltagit i mässorna under de gångna åren.

GloriaDei–mässor har också firats på andra orter än Vasa. I Åbo har mässor firats regelbundet från och med år 2011. Sporadiskt har GloriaDei–mässor firats också på lägerområdet Klippan i Munsala, Nykarleby, samt i Närpes.

På initiativ av redaktör Leif Lindgren vid Kyrkans central för det svenska arbetet bandades GloriaDei–mässan 15.4.2007 på

Evangeliska folkhögskolan i Vasa och sändes tre veckor senare på gudstjänsttid i Radio Vega. Samar–betet har sedan fortsatt i samma banor. Varje år från och med år 2007 har en GloriaDei–mässa ban–dats i april månad och senare sänts i Radio Vega.

GloriaDei–mässorna utgör en plattform där olika människor har kunnat mötas i samma gudstjänst och har blivit något av ett kän–nemärke för gudstjänsttraditionen inom den evangeliska rörelsen. Mässan har också blivit ett forum där invandrare, finlandssvenskar och finskspråkiga har kunnat mö–tas i en gudstjänstmiljö.

GloriaDei–mässan vill betona det stora i det lilla och strävar efter att ställa Kristus i centrum och under enkla ytre omständigheter för–kunna evangeliet om honom i tal och sång.

KUNGÖRELSE

UNDERSTÖD

ur Gunvor och Bo Skogmans allmännyttiga minnesfond för kristen verksamhet i hemland och utland.

Fondens ändamål är att genom bidrag understöda kristen verksamhet i hem- och utland. Hit räknas även bidrag till finlandssvenska tidningar, tidskrifter, litteratur, TV–program, filmer eller skivutgivning.

Bidragsmottagarna kan också vara föreningar, arbets–grupper och enskilda personer. Församlingar, föreningar och andra organisationer kan också beviljas bidrag för att finansiera besök av gästtalar och sångare.

Alla mottagare bör tillhöra någon evangelisk luthersk orga–nisation, väckelserörelse eller någon annan ekumenisk in–riktad kyrklig organisation. Understöden skall användas för ökad kristen profilering och för att befrämja uppfattningen att bibeln är ofelbart Guds ord, som därmed har auktoritet och full relevans i alla tider. Syften med stöden är att bidra till fördjupad kristen tro och ökad teologisk medvetenhet.

Understöd kan sökas ur fondens medel för ändamål enligt stadgarna. Ansökningarna skall vara inlämnade senast 31.3.2014 under adressen: Församlingsrådet i Kristinestads svenska församling, PB 59, 64101 Kristinestad

*Helsingfors kyrkliga samfällighets **gemensamma kyrkofullmäktige** sammanträder torsdagen den 13 mars 2014 klockan 18 i Församlingarnas hus, Tredje linjen 22.*

En förteckning över ärenden som kommer att föredras vid sammanträdet är från och med 5.3.2014 framlagd på anslagstavlor vid Helsingfors försam–lingars pastorsexpeditioner och på den kyrkliga samfällighetens anslagstavla, adress Tredje linjen 22.

Föredragningslistan och protokollet kan läsas på webben: **www.helsinginseurakunnat.fi/hallinto**. Föredragningslistan publiceras ca en vecka före mötet och protokollet ca en vecka efter respektive möte.

Helsingfors, den 17 februari 2014
Ordförande

ÖVNINGSKLIENTER SÖKES!

Studerar till Gestalt Psykoterapeut, utexamineras i januari 2015. Erbjuder kort- och långvarig individuell terapi samt rådgivning. Tider även på kvällar och helgar. Arbetspråken är svenska, finska och engelska. **Debitering:** Intervju 25€/45min. Individuell terapi el. rådgivning 40€/60min. **Kontakt:** 045-8548610, Norra Hesperiagatan 37 Hfors, posti@psyktera.fi, www.psyktera.fi

KOM MED TILL HOLLAND

med Blomstertåget 30.04-8.05

Holland är som bäst på våren! Amsterdam, Keukenhof o. Blomstertåget. Nerresa via Danmark, hemresa med Finnlines. Möt våren i södra Sverige, upplev NordsjövalLEN, kanaler prunkande tulpanfält, allt detta o. mera därtill med Wikströms Busstrafik.

Anm. +närm.info Catharina Hindrén, 0503281209, catharina.hindren@pp.inet.fi

WIKSTRÖMS BUSSTRAFIK Kb

info@wikstromsbustrafik.fi

VID AKUTA BESÖK:

- Massageterapeutiska behandlingar
- Käkbehandlingar
- Lymfomassage
- Företagsmassage
- Även hembehandlingar

ÄVEN PRESENTKORT!

MASSAGEPUNKTEN
Storgatan 8, Jakobstad, Tel. 050 375 1069
www.massagepunkten.fi

Resor 2014

11-12.4	Hotellkryssning till Tallinn
26-29.4	Resa till Karelska näset
26.4-3.5	Matkulturresta till Leros
17-18.5	Türi blomstermarknad och Pärnu
24-25.7	Hemlig resa
1-3.8	Fredrikshamn Tattoo, Saima kanal & Viborg
3-10.9	Resa till Svarta havet
13-20.9	Kultur- och semesterresa till Leros
26-30.9	Kulturresta till Rom
8-10.10	Bokmässan i Frankfurt, även 10-12.10!
25-27.10	Evita på Göta Lejon i Stockholm

För mera information och flera resor ring eller besök vår hemsida

frimanresor.fi

Sandövägen 23, 10900 Hangö

Tel 019 - 248 1004
info@frimanresor.fi

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN
FÖRSAMLING

Hautausoimisto - Begravningsbyrå
Lindqvist
Kuningattarenkatu 17, Loviisa
Drottninggatan 17, Loviisa
☎ (019) 532 710 Päivystys/Dejour 24h
hautausoimisto.lindqvist@sulo.fi
www.hautausoimistolindqvist.fi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Ung ämneslärare i tjänst söker förmånlig hyreslägenhet på minst 2r i Helsingfors centrum eller Esbo. Jag är pålitlig och sköter mig klanderfritt. Med kommer liten och sympatisk tax. Kredituppgifterna i skick. Tel. 0503644183 /Thomas

I MIN
FÖRSAMLINGCarpe Diem
– fånga dagen

Carpe diem är ett ofta använt och ganska slitet uttryck med ett djupt innehåll. "Fånga dagen" bör förstås med att ta vara på dagen. Då är den viktiga förutsättningen att den börjar bra. Hur kan man då börja dagen i Vasa?

Torsdag morgon, lite före klockan nio satte jag mig i kyrkbänken i Trefaldighetskyrkan. Vi var några få som den här gången samlats till morgonandakt. Ibland är vi fler – ibland färre. Just idag var vi ganska få men antalet saknar egentligen betydelse: Jag fick några minuter tid till stilla meditation innan den mäktiga orgelmusiken fyllde rummet. Efter den första psalmen läste prästen några bibeltexter och talade, med koppling till pågående OS, om nödvändigheten att människan i sin strävan når målet.

Det gick som det alltid går när jag sitter i kyrkan. Stundtals för mina tankar på

egna vägar och jag fick orsak att skärpa koncentrationen. Men psalmernas, texternas och prästens undervisning fyllde ändå sin rätta funktion. Jag fick orsak att tänka, fundera och delvis också ifrågasätta. Inte i första hand ifrågasätta undervisningen utan snarare mitt eget förhållande till vad som sades.

Morgonandakten i kyrkan gav stillhet, fysisk avslappning och meditativ koncentration. Jag fick just de verktyg jag behövde för att också i dag "fånga dagen". Morgonandakten – oberoende av form – kan vara det hjälpmedel varje människa behöver. Då kan man vid dagens slut frimodigt säga: Idag har jag haft en bra dag!

OLLE VICTORZON

Morgonandakt firas varje torsdag klockan 9.00 i Trefaldighetskyrkan. Efteråt finns möjlighet till gemenskap och en kopp kaffe i Parkcaféet i aulan.

BEGRAVNINGSBYRÅ
HUHHTA

Hovrättsesplanaden 5 Tel. 06-3187000

www.hautausoimistojenliitto.fi

INKAST KATARINA GÄDDNÄS

Backar och off
pist-äventyr

SPORTLOVSTIDER. VINTERSEMESTER. Jag tumlar runt i drivor av tidningsurklipp och romansidor. Jag kastar mig – med tjut av glädje och sug i maggropen – utför prästen och författaren Valdemar Nymans puckelpist. Det finns både svarta backar och regnbågsfärgade barnbackar att åka i. Själv åker han mest off pist. Visst är det bra med preparerade backar och spår, men dem har han åkt så många gånger att han grundligt kan dem. De riktigt skickliga och våghalsiga de söker egna vägar. Det är farligt. Man kan krocka med träd, åka utför stup eller ännu värre dra igång en lavin. Det gäller att ha tungan rätt i mun.

DET ÄR säkert 15 år sedan jag började skriva om Nyman, men det har kommit mycket annat emellan. Jag är nog ingen bra biograf. Jag har för mycket respekt för mysteriet Människan. Det känns så förbätat att fånga en människa mellan ett par pärmar. Kanske i synnerhet en människa som Valdemar Nyman, som hatade att dela in, sätta etiketter på folk. Men han var fantastisk, jag önskar innerligt att han inte glöms bort. Därför försöker jag, men det är inte roligt att förenkla. Han var både en förvaltare och en förnyare av teologin eller sannare: han ville visa på ett annorlunda seende, erbjuda en helt annan livshållning. Människan är odelbar. Allt liv är ett. "Guds öga och mitt öga är samma öga" säger Mäster Eckhart. I varje människa finns gudsgnistan och ingen människa blir helt sig själv om hon inte kommer i kontakt med detta inre Du. Kristus i mig. Om man inte tänker på sånt här till vardags så blir orden knepiga, men egentligen är det solklart och lekande lätt. Att vara i Gud vars namn är Jag är den jag är. Allt hör ihop. Allt liv är ett.

JAG MÖTER katten på stigen till vedlidret. Vi stannar upp. Ser på varandra. Den isande vinden, doften av ved, katten och jag, kärlek och närvaro. Kristus är här. Katten är här. Jag är här. Februari vinden är här. Vi är i varandra. Livet är fyllt till bredden och jag vill inte vara någon annanstans.

"I varje människa finns gudsgnistan."

VALDEMAR NYMAN införde urgamla nymodigheter i kyrkan på 1950-talet. Han fick skäll för att vara katolsk av församlingsmedlemmar och lite av biskop von Bondsdorff. Vissa tog anstöt av ljus och blommor på altaret, av knäböjanden och korstecken, av präst i alba och mässshake istället för den svarta prästrocken. Idag skulle väl avsaknaden av allt detta väcka anstöt. Vi tillhör evigheten, men lever i tiden, i rörlighet. Kyrkan är byggd av levande stenar. Vi är en kyrka på fötter. En kyrka på väg. Någon går före andra. Kristus går med, går bakom, möter oss ur framtiden. Valdemar Nyman formulerade något så nytt, att vi som kyrka fortfarande inte riktigt har hunnit i kapp. Jag är övertygad om att vi en dag gör det, om inte förr så den dagen när hela sylten blandas om och kokas samman igen, som Valdemar Nyman sade.

Katarin Gäddnäs är författare och församlingsassistent.

FAMILJELÖRDAG PÅ LUCKAN – FÅRET BÄRTIL!

17⁹⁰

Lö 1.3 kl. 12.30–15 Fantasiskola och Barnboksfiga

kl. 12.30 och kl. 14 **Fantsko** – **Fantasiskolans workshop** för 4–6-åringar med sina vuxna. Vi trolar fram en gemensam fantasivärld. Verkstaden tar 30–45 minuter.

kl. 13.30 **Barnboksfiga**. Monica Vikström-Jokela läser ur och berättar om sin nya bok *Bärtill och glassbilen*. Barnboksfigat är ett samarbete med förlaget Fontana Media och sker på Luckan, **Simonsgatan 8, Helsingfors**. Luckan bjuder på saft och kex. **Bärtillböcker till försäljning!**

Fontana Media

www.fontanamedia.fi • tfn (09) 612 615 30 • info@fontanamedia.fi • Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. **Obs! Insändarnas** längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. **Insänd text** returneras inte.

FÖRFATTARE PSALMBOK

Britt G Hallqvist ville göra budskapet begripligt

Kyrkpressens artiklar om Britt G Hallqvist ger en intressant beskrivning av en fascinerande personlighet, av hennes författarskap, psalmer och intresse för Finland. Huvudartikeln, skriven av Kristina Lindh, har likväl en alltför ensidig rikssvensk vinkling och saknar viktig information. Det som förtigs är bland annat Hallqvists insats för vår egen psalmbok 1986. Britt G är med sina 29 texter inte bara en av de mest representerade författarna (Frostenzon står för 30 och Runeberg för 28 psalmer). Hon deltog i psalmbokskommitténs möten, hon gav oss nya sånger och bearbetade äldre psalmer så att de fick ett modernare språk. Som sekreterare för revisionsarbetet lärde jag känna henne och vi kom också senare att umgås.

”Hon hade ingen egen teologi” skriver Lindh med hänvisning till Per Harling. Förvånande. För mig hade Hallqvist en självklar teologisk grundsyn: Det kristna budskapet måste kommuniceras på ett begripligt sätt. Britt G tog starkt avstånd från det klicheaktiga språk som den gamla psalmboken representerade. Tron måste uttryckas aktuellt och tydligt. Men det handlade inte om dogmatik på vers utan om poetisk klarhet och öppen mångtydighet. Som prästfru var Britt G inte heller främmande för dogmatiska frågor.

När psalmen ”Måne och sol” (nr 153) behandlades i psalmbokskommittén kritiserades den för sin inledning. Hur kan man inleda en treenighetspsalm med ord som måne och sol? Borde den inte börja med hänvisning till Gud fader? Nej, sa Britt G, och ja. Ett begrepp som Gud är alltför abstrakt för barn. Månen och solen är bekanta. Så måste man få närma sig skaparen. Det blev ingen ändring.

Men hon menade också att allt i en barnpsalm inte behöver vara enkelt begripligt. Psalmen ”Inför Guds himlatron” (nr 126) flödar av konkreta ting. Ängeln Gabriel knäpper på sin fiol och Mikael lyfter sin trumpet. Båda prisar ”Guds majestät”. Men då uppkom frågan: Kan man ha ett så invecklat ord som majestät i en barnpsalm? Borde det inte förenklas? Nej, sa Britt G igen. Det är medvetet valt så att barn ska ha nånting gåtfullt att fundera på. Det får fungera i stil med den ”trygga räkan” (nr 390) som har varit så fantasieggande för många barn? Majestät blev kvar. Britt G kunde vara mycket bestämd i sina åsikter.

Britt G hade en dräpande humor, inte sällan kryddad med stark självironi. Vid ett sammanträde berättade hon hur besvärligt det kan vara att ha små barn omkring sig när man borde få skriva i fred.

”Förslaget som utkom 1983 var språkligt och teologiskt modernt. Men medlemmarna i kyrkomötet ville annorlunda.”

Hennes barnbarn – hon bodde då hos sonen Martin i Helsingfors – ville ingenting hellre än umgås med farmor. Nu hade hon helt enkelt blivit tvungen att köra ut dem för att kunna koncentrera sig. Och med stort allvar hade hon förklarat för dem att de måste lämna farmor i fred för hon skriver en artikel om hur viktigt det är för äldre personer att ägna tid åt barnen.

Under ett sammanträde i psalmbokskommittén hamnade de unga pastorererna Henrik Perret och Gustav Björkstrand i en häftig diskussion om innehållet i en bestämd psalm. Ordföranden Alvar Kurtén hade svårt att få slut på ordväxlingen och andra blev irriterade. Britt G bad om ordet: ”Jag undrar om också en pastor kan bli salig”. Diskussionen var över.

Britt G förlänades det s.k. lilla nobelpriset. Det skulle överlämnas av Olof Palme som också tog emot de inbjudna. I Britt G:s tycke uppförde han sig alltför överlägset, som en stropp. Också hon, hedersgästen, förväntades säga sitt namn. Det var, berättade hon, på vippen att hon skulle ha riktat en fråga till statsministern: ”Förlåt, hur e namnet?” Jag besökte ofta Britt G i hennes hem på Sankta Annagatan i Lund. En gång när jag ringde på slog hon ut med armarna och log. ”Va fint att du kommer. Egil [Hovland] var just här och hade med sig en flaskka men vi hann inte öppna den. Nu gör vi det”. Livsglädje var ett av hennes

kännetecken. Men en berömd författare kan också känna sig ensam. En gång var kylskåpet tomt. Hon hade inte kunnat gå ut på grund av ett brott. ”Jag har en lång lista men har inte hittat någon som kunde göra inköp åt mig. Skulle du kunna göra det?”

Britt G var en skarp-tänkt, öppen, vänlig, bestämd och humoristisk person. Hon spelade en viktig roll vid tillkomsten av vår psalmbok 1986. En sak har jag ändå haft svårt att acceptera. Hon gjorde, tillsammans med Ole Torvalds och Ull-Britt Gustafsson-Pensar en förnämlig insats för moderniseringen av språket i de gamla psalmerna. Det förslag som utkom 1983 efter närmare tio års arbete var i mitt tycke aktuellt, språkligt och teologiskt modernt. Men medlemmarna i kyrkomötet ville annorlunda. De var kritiska och började revidera. På kort tid gjordes ingrepp i mer än 60 procent av förslaget 550 psalmer. Nya psalmer ströks, gamla återtogs och moderniserade texter återfick sina äldre språkliga uttryck. ”Satan” och ”helvetet” togs tillbaka. Och antalet psalmer ökades till 585. Det blev en tjockare och älderdomligare psalmbok än Britt G och vi andra hade hoppats. Det är säkert också en delorsak till att det nu igen är dags för ett tillägg.

KARL-JOHAN (JOCKE) HANSSON
Professor emeritus, FD, TD.
Vasa

Översättningen då var visst gjord av Britt G Hallqvist. Hälsningar,

YVONNE HOFFMAN
Vasa

MUSIKAL PÅ SVENSKA

Korsholm var först med Jesus Christ Superstar

I Nina Österholms välskrivna intervju med Christopher Killik (Kyrkpressen 7) står det att det är första gången som musikalen Jesus Christ Superstar spelas på svenska i Finland.

Det stämmer inte, även om det är första gången som den spelas i Ola Sa-

los översättning och på en professionell scen.

På 1980-talet sattes JCS upp i Korsholm med gymnasie- och högstadielärver som musiker, solister, scenarbetare, kulissmålare... Som halvprofessionella handledare verkade (om jag inte missmin-

ner mig) Christer Käld och Kjell Wikström.

Solisterna har blivit flera kända: Maria Magdalenas roll spelades av Camilla Nylund, Jesus roll av Hans Lydman och Judas av Tom Nyman, alla tre numera proffsmusiker ute i världen.

DEBATT EUTANASI

”Endel understöder eutanasi för att de som är emot det anses vara religiösa och allt som är religiöst måste bekämpas.”
David Robertson i Christian Today

ISRAEL BOJKOTT

Kritik mot kampanj
”Svenska kyrkans kampanj går ut på att konsumenterna ska ställa ingående frågor till personalen i mataffärer om huruvida en apelsin som sägs komma från Israel i själva verket är odlad på

ockuperade Västbanken. Konsumenterna ska däremot inte ställa frågor om en apelsin märkt Marock är odlad i ockuperade Västsahara, eller om turkisk yoghurt kommer från ockuperade norra Cypern”, skriver riksdagsledamot Fredrik Malm i Kyrkans Tidning.

Något vi borde skriva om?
Tfn 09-61261549
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

KAPABEL KONSTNÄR

Emilies altartavla

Historien om altartavlan som hittades i Oxxkangar är ett typiskt exempel på hur man gör en höna av en fjäder. Det är utom allt tvivel att tavlan målades av min farmor Emilie (Emilia) Finne som dog för 64 år sedan, men som under de senaste två åren fått stor publicitet på grund av den livliga fantasin hos den österbottiska pressen. Orsaken? Hennes vänskap med konstnären August Leopold Soldan, kallad Guttan.

Jag förundrar mig också över ryktena som florerar att farmor som endast var en klockar- och lärarhusfru inte varit kapabel att måla altartavlan. Man tar inte heller någon hänsyn till vittnesmålet som getts av min kusin, civilingenjör och f.d atomforskaren Pehr Blomberg i Nyköping i Sverige, som i sin ungdom såg sin mormor måla just altartavlor. Han berättar att Guttan ofta var en glad och uppskattad gäst i hans barndomshem på Myntgatan 1 i Helsingfors.

Är det förresten någon som sett en altartavla som målats av Guttan Soldan? På vilket sätt månne hans stil skiljde sig från farmors?

Emilie Gustafsson och Erik Finne träffades när de gick på Nykarleby Se-

minarium, och gifte sig då Erik blev färdig folkskollärare och fick tjänst i Purmo. De fick många barn och Emilie hade ingen möjlighet att utveckla sin konstnärliga begåvning förrän många år senare då hon träffade Guttan i Helsingfors och till sin glädje började få undervisning av honom.

Hon sålde sina tavlor så fort hon målat dem för att bidra till familjens försörjning och få pengar till sina resor.

Jag hoppas verkligen att mysteriet med altartavlan i Oxxkangar får en förklaring.

Emilie var aktiv både i idéell folkbildningsverksamhet och evangelisation. Hon var djupt troende och en ivrig förespråkare för hälsa och en sund näringslära. Hon utvecklade dessa teman i sin tidning Reformatorn som hon grundade, var huvudredaktör för och illustrerade med vackra teckningar.

Bland medarbetarna kan nämnas författarinnan Greta Langenskiöld.

Två av Emilies och Eriks barn blev utövande konstnärer.

SYNNÖVE ISAKSSON

SVAR TILL SYNNÖVE ISAKSSON

Inga spår av skvaller

Jag skrev om tavelfyndet i Oxxkangar i Kyrkpressen nummer 6/2012 och på nytt i nummer 36/2013 sedan tavlan deponerats i kyrkhemmet i Purmo.

Det framgår inte om Synnöve Isaksson räknar Kyrkpressen till skvalterpressen. Men eftersom det gått en tid sedan tavlan var aktuell har jag läst om det vi publicerade om tavlan i ovannämnda nummer. Jag anser inte

att jag ifrågasatt sympatiska Pehr Blombergs vittnesmål då jag i bägge texterna skrivit att både Finne och Soldan målat tavlan. Jag finner heller inga spår av skvaller och fantasier i texterna. Rykten och fantasier som berör namngivna personer publicerar vi inte.

JOHAN SANDBERG
KP:s Österbotten-redaktör

3000 fönster och dörrar i lager, leverans direkt.

www.nordicsale.fi

FamiljeAPOTEKET
NÄTAPOTEK

Nyhet! Nu kan du också beställa RECEPTMEDICINER från vårt nätapotek!

Läs mera på: www.familjeapoteket.fi

Bakom Familjeapoteket.fi står Apoteket Bothnia i Jakobstad

MacBook Pro

med Retina-skärm

Mer kraft bakom varje pixel.

Hos iTronic får du studerande rabatt på alla Mac datorer direkt på webben.

Hovrättsplanaden 19, 65100 Vasa | www.itronic.fi | 06-3197780 | info@itronic.fi | Må-Fre 10-17, Lö 10-14

itronic

TM ja © 2013 Apple Inc. Kaikki oikeudet pidätetään.

Söndagskollariaren frågade sina elever: Om jag sålde mitt hus och min bil, och gav alla pengar till kyrkan, skulle jag då komma till himlen? – Nej! svarade barnen unisont. Då frågade läraren: Om jag städade kyrkan varje dag, klippte gräsmattan och höll allting i ordning, skulle jag då komma till himlen? – Nej! svarade barnen igen. – Vad skall jag då göra för att komma till himlen? undrade söndagskollariaren. Då svarade ett av barnen: Du måste vara död!

ASUS ML249H 24"

1920x1080 LED | Full HD | VGA & HDMI
178° betraktningvinkel!

KAMPANJPRIS (21.2-16.3) 139€

ASUS X552CL 15.6" HD

Intel Core i5-3337U | 6GB minne | 750GB hårddisk
GeForce GT 710M grafikort | Windows 8

649€

ASUS F550LA 15,6" HD

Intel Core i7-4500U | 4GB minne | 500GB | Intel
HD4400 | DVD | Windows 8

RÅSTARK BÄRBAR MED I7 PROCESSOR 699€
(BEGRÄNSAT PARTI)

ASUS MeMo Pad 7"

1280x800 | IPS -skärm | 1.2Ghz Quad-core
1GB minne | 16GB SSD

FINNS I FÄRGERNA VIT, SVART & ROSA 169€

BESÖK VÅR WEBSHOP PÅ
WWW.MULTITRONIC.FI

multitronic

VI UTFÖR
GRATIS FELSÖKNING

PÅ BÄRBARA OCH STATIONÄRA DATORER

Kom in med din dator så felsöker vi den och ger rekommendationer på vilka åtgärder som lönar sig att göra.

KORSHOLMSESPLANADEN 38, VASA | TEL: 06-3197700 | INFO@MULTITRONIC.FI | ÖPPET: VARDAGAR 9-18 | WWW.MULTITRONIC.FI